ŠentRUPERT

Glasilo Občine Šentrupert

LETO: XIII. / 3 • jesen 2011 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za občane Občine Šentrupert brezplačno

ŽUPANOVA BESEDA

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Nenavadno toplo vreme za september je letos nekoliko prej pognalo trgače v vinograde kot navadno. Za razliko od lanske trgatve bo ta veliko bolj bogata s sladkorjem - obeta se dobra letina. Vinogradi so jo v naši občini letos kar dobro odnesli, saj ni bilo hujše toče in lep je pogled na zdravo grozdje, ki se nastavlja septembrskemu soncu.

Lani v tem času se je Slovenija utapljala v poplavah, ki so prizadejale veliko škode. Pri nas smo jo sorazmerno poceni odnesli. Tiste poškodbe, ki so nastale, smo nekako v normalnih rokih sanirali, pred kratim še zadnji plaz, ki nam je ležal na duši. Niso pa sanirane vse posledice v državi, čeprav je minilo že eno leto. Še posebej počasi se odvijajo postopki, kjer je investitor država. Upam, da bo letošnja jesen prizanesljiva in da ne bomo doživeli večjih pretresov zaradi naravnih ujm.

Kot kaže, je letos vsaj narava postregla z bogato jesenjo, tega pa ne moremo trditi za gospodarsko in politično situacijo v državi. Podjetja še kar naprej propadajo, vse več je žalostnih zgodb, kjer najkrajšo potegnejo ravno tisti, ki so desetletja pošteno in s ponosom delali. Na koncu ostanejo brez službe, brez pravic, povsem na dnu. Na nivoju države je politično dogajanje pestro, nezadovoljstvo državljanov pa vedno večje. Veliko je sklicev po predčasnih volitvah, ker je večini jasno, da tako ne gre več naprej. Slovenija potrebuje neko novo alternativno, ki bo preusmerila žarišče na resnične probleme te družbe. Je že res, da je celotna Evropa v razvojnem krču, vendar je pri nas le-ta še večji zaradi politične krize. Med podjetniki in bankami ni nobenega poguma, saj zaradi odsotnosti vizije razvoja na nivoju države ni jasnih usmeritev. Tako stopicljamo na mestu, ne ustvarjamo dovolj dodane vrednosti, stroški se kopičijo, dolgovi se večajo, na svetovnih lestvicah konkurenčnosti našega gospodarstva pa hitro padamo.

Stanje kaotičnosti na nivoju državne politike čutimo tudi občine. Navodila z državnega nivoja na lokalni nivo so nejasna. Investicijska sredstva, ki nam pripadajo po Zakonu o financiranju občin, so prepolovljena, pa še za ta ne vemo, kdaj natančno jih bomo črpali. Ali bodo ta sredstva v državnem proračunu 2012, se še ne ve. Položaj je, skratka, skrajno negotov.

Dejstvo je tudi, da so v juniju bile v navodilih vlade ustavljene vse investicije na področju državne cestne infrastrukture, kamor spada tudi vpadnica iz Slovenske vasi proti Šentrupertu. Že pripravljeni razpis za izbor izvajalca je bil tako do nadaljnjega ustavljen. Takšno stanje bo trajalo najmanj do sprejema rebalansa državnega proračuna; koliko sredstev bo v rebalansu na voljo, pa v tem trenutku še ne vemo. Lahko samo upamo, da se bo investicija čim prej nadaljevala. Kdaj se bo to zgodilo, je odvisno od zagotovitve sredstev v državnem proračunu in od nadaljnjih navodil vlade.

Nekaj projektov pa se bo kljub vsem težavam v politiki in gospodarstvu v tem letu le pričelo. Veliko smo že pisali o pridobitvi nepovratnih sredstev za izgradnjo odprtega širokopasovnega optičnega omrežja. Ravno v teh dneh se bodo pričele izvajati prve trase, predvsem na daljših odprtih relacijah. V posameznih vaseh bomo pričeli dela nekoliko kasneje, saj se trenutno ukvarjamo z idejnimi zasnovami vzporedne izvedbe ostale

potrebne komunalne infrastrukture, da bi vse skupaj čim bolj racionalizirali in čim več stvari postorili naenkrat. Veliko vprašanje se je pojavilo glede upravičenosti priklopa posameznih gospodinjstev na širokopasovno optično omrežje. Trenutne podatke imamo na občini, so pa tudi javno dostopni na spletnem portalu www.geoprostor.net, kjer si na portalu PISO pod rubriko infrastruktura/optično omrežje lahko ogledate načrt poteka optičnega omrežja in trenutno upravičenost do priklopa. Skupaj z izvajalcem GVO si prizadevamo, da bi možnost za priklop dobilo vsako gospodinjstvo, samo omrežje pa je načrtovano in bo tudi izvedeno tako, da bo to omogočalo.

Kot ste morda že zasledili, je bila podpisana med Elesom in konzorcijem podjetij Dalekovod Zagreb ter Elektroservisi iz Trzina izvajalska pogodba za izgradnjo 2 x 400 KV daljnovoda Krško-Beričevo, ki poteka tudi skozi našo občino. V naši občini stoji 29 stebrov. Prva dela naj bi se

pričela v jeseni, dokončanje investicije pa je predvideno v letu 2013. Dela bodo kar precej obremenila naše okolje in ceste, po katerih se bo odvijal transport. Potrebno bo nekaj potrpljenja med gradnjo, mi pa bomo skrbeli, da bodo ceste redno vzdrževane in vse morebitne poškodbe hitro odpravljene, kot je tudi dogovorjeno v sporazumu med občino in ELES-om.

Predvidoma konec septembra bomo skupaj z Društvom upokojencev Šentrupert organizirali predavanje in delavnico na temo skrbi za starejše občane. Predavatelja bosta dr. Jože Ramovš in dr. Božidar Voljč z inštituta Antona Trstenjaka. Namen predavanja je seznanitev s trenutnimi trendi v Evropi in situacijo pri nas na področju skrbi za starejše občane. Delavnica pa je namenjena pridobivanju mnenj tako starejše kot ostale populacije v naši občini glede organiziranja tega področja v Šentrupertu. Natančni datumi in vabila bodo poslani naknadno, že sedaj pa prisrčno vabljeni.

Vsi upamo, da bomo dočakali jesen svojega življenja in vsi si želimo, da bo ta bogata s plodovi in prijetna, kot bo, kot kaže, tudi letošnja jesen, ki nam jo počasi prinaša narava. Želim vam tople in prijetne jesenske dni!

In ne pozabite: do 16. oktobra si v Galeriji naše šole oglejte mednarodno razstavo ilustracij SARMEDE – PODOBE FANTAZIJE! To je nov korak v razpoznavanju Šentruperta v Evropi!

Rupert Gole, župan

Našemu županu, arhitektu RUPERTU GOLETU, sta avgust in september 2011 bistveno zaznamovala življenje; 14. avgusta, dva dni pred drugim rojstnim dnem sina LUKCA, se je rodila še hčerka ZARA; 17. septembra 2011 pa se mu je nabralo okroglo število let.

Dragi gospod župan RUPERT GOLE, čestitke za družinski prirastek!
Ob Vašem 40. rojstnem dnevu pa v imenu
občanov OBČINE ŠENTRUPERT želimo, da bi bilo ob prizadevanjih
za napredek OBČINE ŠENTRUPERT tudi veliko osebnega zadovoljstva!

Napovednik

DOGAJANJA V OBČINI 3
SPREHODI MED 18
DEDIŠČINA NEKOČ IN DANES 20
ŠOLSKI UTRIP 23
KULTURNI UTRIP 30
NOVICE OD TOD IN DRUGOD 36

Dogajanja v občini

OBČINSKI SVET OBČINE ŠENTRUPERT

7. redna seja - 23. junija 2011

Občinski svet se je v poletnih mesecih sestal na eni redni seji, na kateri so svetniki potrdili dokument identifikacije investicijskega projekta za rekonstrukcijo dela lokalne ceste Trstenik-Gorenje Zabukovje, ki ga je nato Občina Šentrupert prijavila na javni poziv Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko za sofinanciranje investicij po zakonu o financiranju občin.

Svetniki so se seznanili s potekom javnih razpisov za sofinanciranje programov športa in programov socialnega varstva v Občini Šentrupert v letu 2011 in sprejeli predlog razdelitve sredstev za te namene. V letu 2011 bo Občina Šentrupert namenila 5.400 € za izvedbo 13 programov športa, ki so jih vlagatelji prijavili na javni razpis, ter 8.050 € za izvedbo 30 programov socialnega varstva, ki jih je 17 vlagateljev predlagalo za sofinanciranje v tem letu.

Občinski svet je podal soglasje k sistemizaciji delovnih mest za enoto vrtca pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert za šolsko leto 2011/2012, kot jo je predlagala ravnateljica Mira Brezovar. Občinski svet je prav tako dal soglasje k uporabi povečanega normativa za oblikovanje 4 oddelkov v enoti vrtca za šolsko leto 2011/2012; tako bo število otrok, vključenih v oddelek prvega starostnega obdobja, 12+2, v kombinirani oddelek 17+2 ter v oddelka drugega starostnega obdobja bo tako število vključenih otrok 22+1. Na ta način bo v šolskem letu 2011/2012 zagotovljena vzgoja in varstvo 79-im malčkom v enoti vrtca pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert.

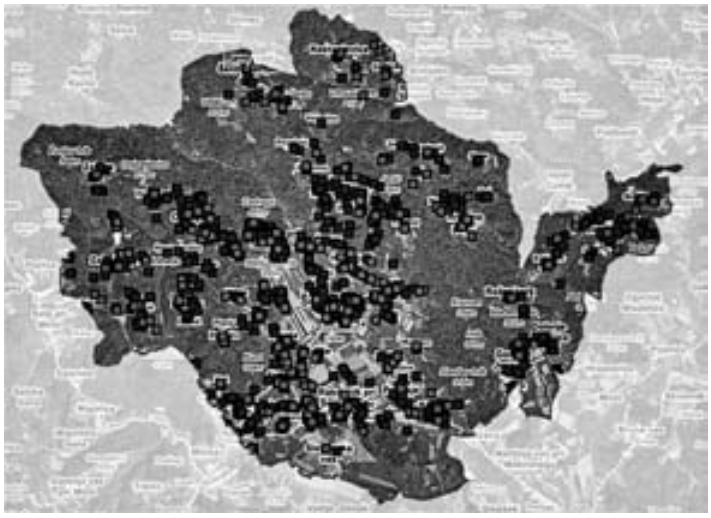
Ob koncu seje je župan svetnike seznanil s potekom ostalih projektov, ki jih letos izvaja Občina Šentrupert.

Mateja Jazbec, direktorica občinske uprave

GRADNJA OPTIČNEGA OMREŽJA V OBČINI ŠENTRUPERT

V poletnih mesecih se je gradnja odprtega širokopasovnega omrežja pričela tudi na območju Občine Šentrupert. 1. junija 2011 je bila namreč sklenjena pogodba o sofinanciranju operacije »Gradnja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij« z Občino Mokronog-Trebelno kot nosilno občino v konzorciju občin Mokronog-Trebelno, Šentrupert, Mirna Peč, Trebnje (Mirna), Žužemberk in Sevnica ter z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Skladno z idejnim projektom, na podlagi katerega je bil izbran zasebni partner in izvajalec del GVO, d. o. o., je predvideno, da bo projekt zajel skupaj 5.585 gospodinjstev ter 2.161 poslovnih uporabnikov v občinah Mokronog-Trebelno, Šentrupert, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Žužemberk in Sevnica. Skupna dolžina načrtovane hrbtenične trase kabelske kanalizacije v okviru projekta znaša približno 951 kilometrov, vanjo pa bodo delavci GVO, d. o. o. s posebno tehnologijo vpihovanja kablov v cevi vpihnili več kot 1.500 kilometrov optičnih kablov, saj bo na nekaterih delih omrežja v eni cevi hkrati potekalo več optičnih kablov. Potrebno bo zgraditi tudi razvode do posameznih upravičenih gospodinjstev v dolžini okrog dodatnih 200 kilometrov in vpihniti dodatnih 400 kilometrov optičnih kablov. Glede na takšne dimenzije predstavlja projekt gradnje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v občinah Mokronog-Trebelno, Šentrupert, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Žužemberk in Sevnica najobsežnejši projekt gradnje telekomunikacijskega omrežja v Sloveniji, ki se bo gradil na tako velikem območju in v tako kratkem času. Rok za izvedbo projekta znaša namreč 18 mesecev od podpisa pogodbe o sofinanciranju s strani Ministrstva, torej je začel teči s 1. junijem 2011 in se bo iztekel konec leta 2012.

Predvidena trasa širokopasovnega omrežja

Na območju Občine Šentrupert je v prvi fazi predvidenih 281 priključkov, in sicer za gospodinjstva, ki po podatkih Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo živijo na tako imenovanih »sivih in belih lisah«. Izgradnja kabelske kanalizacije bo po večini umeščena ob javni, predvsem cestni infrastrukturi; kjer pa bo potekala po zasebnih zemljiščih, bo potrebno pridobiti služnosti posameznih lastnikov zemljišč. Vsa gospodinjstva v občini so bila o gradnji s strani izvajalca del, GVO, d. o. o., seznanjena preko

informativne zloženke. Vpogled na predvideno traso je občanom na voljo preko občinske spletne strani v aplikaciji PISO.

Modri in rdeči kvadratki

V aplikaciji PISO na spletni strani Občine Šentrupert je mogoče natančno videti z rdečimi in modrimi kvadratki označena gospodinjstva na območju izvedbe projekta. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je na podlagi obstoječih »sivih in belih lis« določilo 281 gospodinjstev v Občini Šentrupert, ki bodo imela možnost priključitve v prvi fazi, to je, takoj po končani izgradnji. Ta gospodinjstva so v aplikaciji označena z **rdečimi** kvadratki. Ostala gospodinjstva, ki so v aplikaciji označena z **modrimi** kvadratki, pa bodo imela možnost priključitve ob predhodni potrditvi priklopa z Ministrstva. Pomembno je poudariti, da se za priklop na optično omrežje odloči vsako gospodinjstvo zase in da imajo možnost priklopa vsi. Prednost bodo imela gospodinjstva, ki so označena z rdečo, modra pa takoj po pridobitvi soglasja z Ministrstva.

V času gradnje priklop cenejši

Cena priklopa za tiste, ki so po določilih Ministrstva upravičeni do takojšnjega priklopa (rdeči kvadratki), znaša **192 EUR**. V ceni je zajet izkop od glavnega voda do objekta, položitev kabla do objekta ter vgradnja hišne omarice. Ravno toliko bodo za priklop plačala gospodinjstva v drugi fazi priklapljanja (modri kvadratki). Tako bo znašalo plačilo zanje ob prijavi najprej 132 EUR, po prejemu soglasja z Ministrstva za priklop pa bo potrebno doplačati še 60 EUR. Omenjene cene bodo veljale le za tiste, ki se bodo za priklop odločili v času gradnje optičnega omrežja. Po izgradnji oziroma po zaključku investicije, to je po preteku 18 mesecev od začetka gradnje, bo cena priključka obračunana po dejanskih stroških posegov v prostor in priključitve. O priklopih se bodo zainteresirani dogovarjali neposredno z izvajalcem del, podjetjem GVO, d. o. o. Ob tem je potrebno omeniti, da bo strošek občanov, ki se bodo odločili za priključek, tudi strošek overitve služnostne pogodbe za območje od glavnega voda do samega gospodinjstva oziroma hišnega priključka. Vzorec pogodbe o izgradnji naročniškega priključka na odprto širokopasovno omrežje, ki jo bodo sklenili zainteresirani občani oz. posamezna gospodinjstva z izvajalcem del, GVO, d. o. o., je dosegljiv na spletni strani Občine Šentrupert.

Kontaktne osebe pri izvajanju projekta

Vodja projekta in koordinator z Občine Šentrupert: **Mateja Jazbec**, mateja.jazbec@sentrupert.si, 07/34-34-602.

Za vsa tehnična in izvedbena vprašanja na terenu: strokovni sodelavec Občine Šentrupert, **Franc Judež**, franc.judez@sentrupert.si, 07/34-34-604, 041-206-874.

Vodja projekta izvajalca del, GVO, d. o. o.: **Boštjan Kolar**, bostjan.kolar@telekom.si, 02/333-26-12, 031-235-615.

Delovodja GVO na terenu za območje Občine Šentrupert (tehnična in izvedbena vprašanja): **Jernej Butala**, butala.jernej@telekom.si, 041-830-514.

Mateja Jazbec, direktorica občinske uprave
mateja.jazbec@sentrupert.si

NOVA SODELAVCA OBČINSKE UPRAVE

V juliju sta se na občinski upravi zaposlila nova sodelavca. Zaradi potrebnih dodatnih znanj in sposobnosti za uspešno delo občinske uprave je župan v letu 2011 dopolnil sistemizacijo delovnih mest v občinski upravi in predvidel novo uradniško delovno mesto »Višji svetovalec za pravne in komunalne zadeve«. V pomladnih mesecih sta bila na podlagi potrjenega kadrovskega načrta izvedena postopka za zasedbo dveh prostih delovnih mest.

Višji svetovalec za pravne in komunalne zadeve

Za zasedbo uradniškega delovnega mesta »Višji svetovalec za pravne in komunalne zadeve« je bil izveden interni natečaj v okviru internega trga dela državne uprave ter pravosodnih organov, drugih državnih organov in uprav lokalnih skupnosti. Kot strokovno najbolj usposobljen je bil v izbirnem postopku izbran **Uroš Pikl**, univ. dipl. iur., uros.pikl@sentrupert.si, 07/34-34-608.

Uroš Pikl bo pri svojem delu na Občini Šentrupert zadolžen predvsem za izvajanje nalog občine na področju urejanja premoženjsko-pravnih in splošnih zadev, za izvajanje upravnih nalog občine na področjih varstva okolja, gospodarjenja z zemljišči, komunalne in cestne infrastrukture, za vodenje zahtevnejših projektov ter drugih nalog po nalogu predstojnika.

Strokovni sodelavec

Razpis za zasedbo strokovno-tehničnega delovnega mesta »Strokovni sodelavec« je bil objavljen s pomočjo Zavoda RS za zaposlovanje, Območna enota Novo mesto. Skladno z merili in metodami za izbiro kandidata, ki jih je določil župan, je bil izbran kandidat, ki je izpolnjeval pogoje za zasedbo delovnega mesta in se je izkazal za najbolj usposobljenega, in sicer **Franc Judež**, dipl. inž. logistike, franc.judez@sentrupert.si, 07/34-34-604.

Franc Judež bo s svojim delom pokrival predvsem področje gospodarske javne infrastrukture, odgovoren bo za organizacijo izvajanja gospodarskih javnih služb občine (vzdrževanje in urejanje cest, oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, urejanje in čiščenje javnih površin, idr.).

Mateja Jazbec,
direktorica občinske uprave

KOMUNALNI PRISPEVEK ZA OBČINO ŠENTRUPERT NA PORTALU PISO

V času informatizacije celotne družbe in uvajanju novih tehnologij v vsakodnevno življenje se zdi naraven korak, da se Občina Šentrupert trudi vzpostaviti čim bolj enostavno komunikacijo z zagotavljanjem ustreznih e-vsebin in e-informacij za svoje občane. Doseči z informacijo skoraj vsakega občana in mu jo na podlagi modernih komunikacijskih poti in tehnologije ponuditi v ustrezni obliki in vsebini, je vsekakor cilj, ki ga na občini načrtno uresničujemo.

Tako se je v okviru meddržavnega projekta e-Podonavje ustvarila priložnost, s katero želi Občina Šentrupert z različnimi projekti prispevati k spodbujanju občanov k uporabi storitev e-uprave.

V sodelovanju s podjetjem Realis, d. o. o., in na podlagi sprejetega *Odloka o programu opremljanja za obstoječo komunalno opremo in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Občine Šentrupert (Uradni list RS, št. 126/2008),* bo tako Občina Šentrupert v mesecu oktobru na spletnem portalu PISO - kot ena izmed redkih slovenskih občin - ponudila možnost informativnega izračuna komunalnega prispevka za izbrano parcelo.

Kako uporabljati aplikacijo?

V že poznanem okolju PISO portala boste za prikaz komunalnega prispevka izbrali:

- **Tematski sklopi**
- **Infrastruktura (vir Občina)**
- **Komunalni prispevek**

V meniju na desni strani izberete ikono ***i-lokacijska poizvedba*** in nato se vam s klikom na izbrano parcelo v spodnjem okencu odpre aplikacija za izračun komunalnega prispevka. V danih poljih izpolnite podatke za površino objekta [m^2] (če boste vnašali npr. 152.40 m^2, razmejite decimalko s piko) in izberete tip stavbe. Površina parcele se vam izpiše avtomatsko s celotno površino parcele. Ta številka pa se lahko spreminja in je odvisna tudi od določitve gradbene parcele oziroma parcele za potrebe objekta, s strani projektanta.

Preostane vam samo še pritisk na gumb **izračunaj KP** in izpiše se vam ***informativna*** višina komunalnega prispevka.

Pri tem opozarjamo, da gre za ***informativni*** izračun komunalnega prispevka za izbrano parcelo ter da se pri pravem obračunu lahko upošteva tudi olajšave s primernimi dokazili.

Za kakršnokoli dodatno informacijo lahko pokličete na tel. številko 07/ 34 34 608 ali nam pišete na elektronski naslov: uros.pikl@sentrupert.si.

Uroš Pikl in **dr. Iztok Kovačič**

UVELJAVLJANJE ZNIŽANEGA PLAČILA VRTCA IN OPROSTITVE PLAČILA ZA DRUGEGA OTROKA IN NADALJNJE OTROKE IZ ISTE DRUŽINE, KI SO HKRATI VKLJUČENI V VRTEC

Vloga za znižano plačilo in oprostitev plačila za mlajšega otroka se uveljavlja pri pristojnem občinskem organu, ki tudi krije del cene programa za otroke. Za otroke, ki so že vključeni v vrtec, starši oddajo vlogo na predpisanem obrazcu do 15. novembra, znižano plačilo in oprostitev plačila za mlajšega otroka pa se uveljavi s 1. januarjem in velja za celo leto.

Občinska uprava z odločbo določi višino plačila staršev na podlagi lestvice, ki jo pristojno ministrstvo objavi vsako leto in starše razvršča v razrede, upoštevaje bruto mesečni dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno bruto plačo na zaposlenega v RS in upoštevaje premoženje družine. V posameznem plačilnem razredu plačajo starši določen odstotek cene programa in znaša največ 80% cene programa, v katerega je vključen otrok. Na podlagi odločbe o določitvi plačila vrtec izstavi staršem račun.

Za otroke, ki se vključijo v vrtec med letom, se znižano plačilo in oprostitev plačila za mlajšega otroka uveljavi z dnem, ko je otrok sprejet v vrtec, če starši oddajo vlogo 15 dni pred predvideno vključitvijo.

Če starši zamudijo rok za oddajo vloge, se znižano plačilo in oprostitev plačila za mlajšega otroka uveljavi s prvim dnem naslednjega meseca, ko so oddali vlogo.

Če starši v koledarskem letu, za katerega se ugotavlja letni dohodek družine, niso bili v delovnem razmerju vseh 12 mesecev, oziroma je bilo delovno razmerje vmes prekinjeno, je potrebno vlogi priložiti potrdilo delodajalca o bruto plači za zadnje tri mesece pred oddajo vloge. Ob brezposelnosti pa je potrebno priložiti dokazilo o statusu.

Če se med letom spremeni število družinskih članov ali če pride do zaposlitve ali izgube zaposlitve enega izmed staršev, se plačilo določi na novo. Sprememba se ugotavlja na osnovi ustreznega dokazila. Novo plačilo se uveljavi s prvim dnem naslednjega meseca, ko je vlagatelj sporočil spremembo, razen v primeru spremembe stalnega prebivališča in zaposlitve, ki se uveljavi s prvim dnem naslednjega meseca po nastanku spremembe.

Spremembo morajo starši sporočiti pristojnemu občinskemu organu v roku 15 dni, ko je sprememba nastala. Starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, so oproščeni plačila vrtca. Občina izda za obdobje prejemanja denarno socialne pomoči začasno odločbo o oprostitvi plačila na podlagi odločbe pristojnega centra za socialno delo.

Staršem, ki ne uveljavljajo znižanega plačila, vrtec izstavi račun v višini polnega plačila (80% cene programa).

Če starši ne uveljavljajo oprostitve plačila za drugega otroka in nadaljnje otroke, jim pravica do brezplačnega vrtca ni priznana.

Danica Grandovec,
višja svetovalka za družbene dejavnosti
dani.grandovec@sentrupert.si

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV ŠTIPENDIJ

dijakom in študentom Občine Šentrupert za šolsko leto 2011/2012 bo objavljen konec meseca septembra v Uradnem listu RS ter na spletni strani občine. Predmet javnega razpisa bo podelitev štipendij za izobraževalne programe na področju turizma in štipendij za nadarjene dijake in študente.

POLETJE V ŠENTRUPERTU

Letošnje poletje je bilo zopet v znamenju poletnih koncertov v sklopu glasbenega programa Poletje v Šentrupertu. V sklopu treh podprogramov (Imago Sloveniae – Podoba Slovenije, Seviqc Brežice in Šentrupert Šentrupertu) so se do septembra zvrstili že štirje koncerti.

Prvi koncert je bil v domačem podprogramu Šentrupert Šentrupertu. S koncertom so se predstavili pevski zbori Osnovne šole dr. Pavla Lunačka Šentrupert z naslovom Gremo v

Koncert pevskih zborov OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert z naslovom Gremo v kino

Koncert najboljših mladih slovenskih glasbenikov, Imago Sloveniae – Podoba Slovenije

Gala koncert ob 200-letnici rojstva skladatelja Franza Liszta, pianist Zoltan Peter

kino. Z znanimi napevi so poslušalcem približali celoten nabor slovenskih mladinskih filmov oziroma filmske glasbe, s katero so nas nostalgično popeljali nekaj desetletij v preteklost. Po koncertu je sledilo še prijetno druženje s pogostitvijo, ki jo je pripravila šola.

Podprogram Imago Sloveniae – Podoba Slovenije je poskrbel za drugi poletni glasbeni užitek, ki je bil v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori. Koncert najboljših mladih slovenskih glasbenikov je bil plod sodelovanja sedmih uspešnih glasbenikov, ki so se združili v glasbenem projektu z avtorsko glasbo mladega obetavnega skladatelja in kitarista Nejca Kuharja.

Tretji po vrsti je bil gala koncert ob počastitvi 200-letnice rojstva skladatelja Franza Liszta, ki ga je izvedel pianist Zoltan Peter. V cerkvi sv. Ruperta so odmevala glasbena dela Beethovna in Liszta, ki so razvajala številno poslušalstvo. Koncert je navdušil z odlično interpretacijo mojstrovin madžarskega skladatelja, kar so poslušalci potrdili z dolgimi in bučnimi aplavzi.

Četrti koncert je bil pod okriljem podprograma Seviqc Brežice s poljsko skupino Silva Rerum. Koncert z naslovom Med Bachom in poljskim kraljem so štiri dekleta zasnovala iz ljubezni do umetnosti poljskega dvora v 18. stoletju. Z glasbo baročnih skladateljev so navdušile okoli 120 poslušalcev iz vseh koncev Slovenije.

Šentrupert je s kakovostnim programom prireditev Poletja v Šentrupertu zopet utrdil položaj kulturne prestolnice Mirnske doline, kar je potrdila številna udeležba poslušalcev na vseh koncertih.

Lepo vabljeni še na preostala dva koncerta, ki bosta zaokrožila letošnje glasbeno Poletje v Šentrupertu: na Veliki poletni koncert Občinskega pihalnega orkestra sv. Ruperta in samostojni koncert flavtistke Kristine Gregorčič s korepetitorjem Zoltanom Petrom.

Marko Gorenc

Fotografije so prispevali: Franc Pepelnak, Mojca Femec, Marko Gorenc in Seviqc Brežice

Koncert Silva Rerum, Med Bachom in poljskim kraljem, Seviqc Brežice

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA ŠENTRUPERT

AKTIVNOSTI KORK ŠENTRUPERT

MATILDA PODKRAJŠEK PRAZNOVALA 90 LET

15. marca je devetdeseti rojstni dan praznovala Matilda PODKRAJŠEK z Okroga pri Šentrupertu.

Na sliki so od leve proti desni: hčerki Majda Barlec in Hilda Lah, slavljenka Matilda ter hčerka Danica Kresnik .

Gospa Matilda trenutno živi v Borovnici pri hčerki Majdi, zato smo ji predstavniki KORK-a Šentrupert skupaj z županom ob njenem prazniku poslali telegramsko voščilnico in šopek. Na Dolenjsko prihaja - tako kot sama pravi - »na počitnice« za kakšen teden, da se naužije njej tako ljube Dolenjske. Takrat zelo rada ureja rože in gredice okoli svojega doma. V življenju ji ni bilo postlano z rožicami, preživela je drugo svetovno vojno kot izgnanka, v nesreči ji je umrl prvi mož, zaradi bolezni drugi mož, nekaj let nazaj pa ji je umrla še hči Darinka.

Matilda je še vedno dobrega zdravja. Kot pravijo njeni domači, je mama Matilda v njihovih očeh še vedno mlada in lepa. Nerada izpostavlja svoje težave, vedno se z optimizmom spopada z ovirami, ki jih na njeno pot prinašajo leta. Prav ta optimizem, veselje do življenja, želeti dobro ljudem in imeti sebe rad, so stvari, ki so jo pripeljale do jubileja in jo peljejo še naprej. Če bi ljudje podobno gledali na življenje in na soljudi kot ona, bi bil svet prijaznejši.

90. ROJSTNI DAN JE PRAZNOVALA TUDI JOŽEFA PERŠE

30. marca je devetdeseti rojstni dan praznovala Jožefa PERŠE s Hrastnega. Gospa Jožefa trenutno živi v Ljubljani pri sinu Ivanu, ki jo zelo razvaja in sta velika prijatelja. Zelo je vesela obiskov svojih ostalih otrok Jožeta, Zofije, Anice, Mimi in Ivanke, še najbolj pa številnih vnukov in pravnukov.

Voščilnico s šopkom cvetja smo ji v imenu KORK Šentrupert in župana Občine Šentrupert poslali telegramsko. Takoj po prejemu voščilnice in šopka se je osebno zahvalila po telefonu, še posebej gospodu županu Rupertu Goletu. Povedala je, da je bila zelo vesela njegovega voščila.

93. ROJSTNI DAN TEREZIJE MERCEDES JAVORNIK

30. avgusta je častitljiv triindevetdeseti rojstni dan praznovala tudi Terezija Mercedes Javornik z Rakovnika, ki svojo jesen življenja preživlja pri hčerki Mari na Biču, vendar se rada vrača na svoj dom na Rakovniku.

Tudi njej smo prostovoljci KORK Šentrupert ob praznovanju zaželeli vse lepo, predvsem pa zdravja.

Med poletjem je predana predsednica KORK doživela tudi svoj okrogli rojstni dan. Naj bodo ob iskreni zahvali za plemenito delo tudi prisrčne čestitke ob osebnem prazniku!

OBVESTILO PREJEMNIKOM HUMANITARNIH PAKETOV

KORK Šentrupert je v veliko zadovoljstvo pridobil svoje prostore v bivšem vrtcu. Pridobitve smo prostovoljci zelo veseli, saj smo tako končno rešili problem skladiščenja in razdeljevanja humanitarnih paketov. To nalogo je mnogo let opravljal najstarejši prostovoljec Edi Zavrl in smo ga s tem seveda razbremenili velike obveznosti. Zato, gospod Edi, tudi v imenu prejemnikov paketov VELIKA HVALA za Vaš dosedanji dolgoletni trud!

V novih prostorih bo KORK Šentrupert imel urejeno tudi pisarno, odprli pa bomo Postajo Rdečega križa, kjer bomo organizirali (vsak mesec) meritve krvnega tlaka, občasno pa tudi sladkorja in holesterola. **O odprtju in konkretnem delovanju Postaje RK bomo občane pravočasno seznanili.**

Humanitarne pakete bomo od 1. septembra dalje razdeljevali 4 x mesečno: prvi in drugi ponedeljek v mesecu od 8. do 11. ure ter tretjo in četrto sredo v mesecu od 16. do 19. ure. Glede na to, da nekateri občani prejemajo humanitarne pakete vsak mesec, nekateri vsak drugi mesec, oziroma le trikrat letno, bomo prejemnike o prispetju paketov telefonsko obveščali.

Prostovoljci KORK Šentrupert se po tej poti prisrčno zahvaljujemo Občini Šentrupert, še posebej pa gospodu županu, ki je prisluhnil našim dolgoletnim željam in prizadevanjem.

Vinko Kastelic z Bistrice prvič krvodajalec

ČETRTA KRVODAJALSKA AKCIJA V OBČINI ŠENTRUPERT

V sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Trebnje in Zavodom RS za transfuzijsko medicino Ljubljana je Krajevna organizacija RK Šentrupert 2. septembra organizirala že četrto krvodajalsko akcijo v Šentrupertu.

Največje humanitarne akcije se je tudi letos udeležilo lepo število krvodajalcev; kri sta darovala kar 102 občana.

Med njimi je bilo 8 mladih darovalcev – dijakov in študentov, ki so kri darovali prvič. Poleg priložnostnih daril (osvežilni robček in slovenska pesmarica) so vsi novi krvodajalci prejeli tudi majico. Akcije se je udeležilo presenetljivo lepo število mladih, kar je zelo spodbudno.

Plemenito dejanje je pokazala tudi družina (oče in dve hčerki) Zarabec iz Češnjic pri Trebelnem. Obe hčerki – študentki - sta kri darovali prvič, ena od njih pa je bila poleg tega tudi stota krvodajalka na akciji. Med darovalci je bil tudi Ignac VIDRIH, ki je do sedaj kri daroval kar 81- krat.

Ruža Brcar, predsednica KORK Šentrupert

KUD KLATIVITEZ SE JE POTEPAL

Vroče poletje je za nami, in tudi čas počitnic ter dopustov. V našem društvu pa se je vseeno marsikaj dogajalo.

Sodelovali smo na največji srednjeveški prireditvi v Sloveniji – Erazmov viteški turnir. Predstavili smo vitezovo življenje v taboru, prikazali smo pravo bitko med Erazmovimi vojščaki in vojščaki viteza Ravbarja, naši vitezi so se borili za roko najbolj zale, preizkusili pa smo tudi naš novi top, izdelan po podatkih iz konca 14. stoletja. Poskrbeli smo tudi za atraktiven ognjeni predvečer, saj je naša ognjena sku-

pina prikazala točko Ognjena Karantanija. Navdušenje obiskovalcev, domačih in tujih, nam je dalo vedeti, da prav delamo, in zato se bomo trudili še naprej.

Ena od zanimivih novic je, da je naš predsednik tudi snemal reklamo v Trstu za Čio čips in komaj čakamo, da pride ta reklama v televizijski program.

V veliko čast nam je, da smo pričeli sodelovati tudi s produkcijsko skupino Mangart pri projektu oživljanja Gornjega trga v Ljubljani s tragikomedijo ROMAN PA JULČI (osnovna tema je Romeo in Julija), s tem korakom pa je naše društvo v sodelovanju z BB Teatrom zajadralo še v dramske vode.

Danes, ko to pišem, se odpravljamo na največjo srednjeveško prireditev na Hrvaškem – v Koprivnico.

V septembru pa nas čakata še dve izvedbi tragikomedije Roman pa Julči in soorganizacija viteškega tabora v Markovcih.

V veselje mi je obvestiti občane tudi o tem, da bomo na trajen obisk dobili Manufakturo mojster Janez. Za nepoznavalce je to kompletna tiskarna z Guttembergovo tiskarsko prešo, tako da bomo imeli tiskarno poleg Blejskega gradu tudi v Barbovi graščini na Veseli Gori.

Za zaključek naj dodam še, da za oktober pripravljamo večerni dogodek na grajskem dvorišču, ki bo tudi najbolj vajenim srednjega veka jemal sapo.

Pa lep viteški pozdrav do naslednjič.

Janez Kamniški

PLANINSKO DRUŠTVO POLET

IZLET NA GOLTE

V soboto, 11. junija 2011, smo izpeljali prvi izlet Odseka za varstvo narave pri PD Polet. Obiskali smo Eko muzej hmeljarstva v Žalcu, nato pa šli na Golte, kjer smo prehodili pot po Golteh in obiskali Alpski vrt. V muzeju so nas zelo lepo sprejeli; prijazni vodič nam je najprej zavrtel film o hmeljarstvu, nato pa nam razkazal muzej. Med nami je bilo tudi nekaj obiralk hmelja iz tistih časov in so ob filmu in v muzeju obujale spomine, ostali pa smo bolj ali manj zadeve videli in slišali prvič, razen Alenke, ki živi v teh krajih in je doživljala hmeljarstvo na svoji koži, kar nam je v nadaljevanju obširno razložila.

Pot po Golteh smo pričeli pred Alpskim vrtom, od koder smo se podali mimo hotela, ki ga pridno dograjujejo - naprej

mimo spomenika NOB do koče na Treh plotih. Tam je sledil prvi počitek pri koči s pogledom na akumulacijsko jezero, ki pozimi služi za zasneževanje. Sledil je spust po pašniku, kjer smo z vsemi čutili občudovali murke in ostale alpske lepotice. Pri koči Stari Stani smo si privoščili malico, nato pa nadaljevali pot mimo Ledene jame nazaj proti cilju. Za daljšo varianto poti skozi Boskovec (ki je eden od dveh vrhov na Golteh – drugi je Medvedjak) se zaradi pretečih oblakov nismo odločili. Domačini pravijo Goltem tudi "Goute" zaradi značilnih udornih jam, ki "goutajo" vodo.

Ogled Alpskega vrta je bil za nas, ki obožujemo alpsko cvetje, posebno doživetje. K temu je nedvomno prispeval Zlatko, ki nas je vodil po njem in je s simpatično savinjsko govorico in šaljivim načinom govora ter hudomušnimi in tekočimi vložki popestril obisk vrta. V vrtu imajo tudi svoj horoskop, kjer so znamenja poimenovana po imenih dreves in tako so table postavljene poleg njih. Z zanimanjem smo brali opis značaja znamenj in ugotavljali, če se le–ta ujema z našim značajem. Na razgledni točki smo se ustavili in odpočili, nato pa mimo lepih predstavnic kosmatih škržolic (Hieracium villosum) in skorjastih kamnokrečev (Saxifraga crustata) odšli naprej. Predzadnji postanek je bil pri "holcarski bajti", nato pa smo mimo preproge potočnih sreten (Geum rivale) in navadnega rožnega korena (Rhodiola rosea), ki je zelo zdravilen za krvne bolezni (tudi levkemijo), končali z obiskom vrta. Izlet smo zaključili v Športnem parku v Varpolju, kjer so nam kuharice skuhale joto in spekle jabolčni zavitek. V veselem razpoloženju smo se peljali proti domu in že sprejeli predlog za izlet naslednje leto.

Mojca Starič

JUBILEJNI POHOD NA TRIGLAV

Načrtovani julijski pohod PD Polet Šentrupert na Triglav se ni uresničil, saj je bilo vreme tako slabo, da so vodniki turo preložili na avgust. Vse skupaj se je dobro obrestovalo. Jubilejni stoti pohod smo planinci iz Šentruperta in okoliških krajev opravili v prekrasnem sončnem vremenu v vikendu od 19. do 21. avgusta 2011.

Šentruperski trg je v petek kljub visoki temperaturi zaživel, saj smo se planinci domačega društva odpravljali na osvojitev Triglava. Kar društvo obstaja, je to že peti pohod na našega očaka. Pohodniki smo dobre volje vstopili na avtobus, kjer nas je že čakalo prvo presenečenje. Vsi smo dobili spominske majice za stoti pohod v osemletnem delovanju društva. Kljub vročini smo se v prijetno ohlajenem avtobusu prevoznika Prijatelj odpeljali našemu cilju naproti. Na poti smo pobrali še dva vodnika in naša odisejada se je nadaljevala. Izhodišče tokratnega vzpona je bila Pokljuka. Po vseh opravilih smo se opremljeni odpravili proti Vodnikovi koči. K sreči je sonce vsaj nekajkrat zašlo za oblake, kljub temu pa je bilo še kako vroče. V prijetnem koraku in kramljanju smo prispeli do Vodnikove koče, kjer smo se okrepčali. Pot smo nadaljevali proti Kredarici, kjer smo prvič prespali. V večernih urah smo prispeli na prvi cilj. Vreme je zvečer pokazalo zobe. Bliski so parali nebo, padlo je nekaj dežnih kapelj, veter je prepeval svojo mogočno pesem.

Zjutraj nas je pričakalo toplo sončno jutro. Na Kredarici je mrgolelo planincev. Nekateri že v steni, nekateri še pri zajtrku, spet tretji v opremljanju za pot na vrh. Naša skupina se je kmalu odpravila proti vrhu. Pot je potekala brez posebnih težav. Na vrhu nas je božalo in grelo toplo sonce. Kot martinčki smo posedli in uživali v prelepem razgledu. Morja sicer nismo videli, a vse druge lepote so tudi to odtehtale. V tokratni skupini je bilo sedem planincev, ki so prvič stali na vrhu Triglava. Kot se spodobi, so doživeli planinski krst, ki ga je opravil prvi vodnik Tone. Po uživanju v lepotah narave in ob krstu na vrhu je sledilo skupinsko slikanje v spominskih majicah. Sestop smo opravili po skupinah z vodniki - tako kot vzpon; po sestopu se je še kako prilegla hladna pijača. S Kredarice smo se odpravili proti Staničevi koči, kjer smo še enkrat prespali. Pri koči so nas pričakali nekateri člani Občinskega pihalnega orkestra sv. Ruperta in nam ob prihodu zaigrali znano uglasbitev Jakoba Aljaža, Oj, Triglav, moj dom. Doživetje je bilo nepopisno. V koči smo počastili stoti pohod društva s krajšo prireditvijo, kjer je predsednik Bojan Brezovar spregovoril o nastanku društva. Dopolnil ga je vodnik Martin z nekaterimi zanimivimi podatki iz osemletnega delovanja.

Posedanje pred Staničevo kočo je bilo prijetno. Opazovali smo okolico, videli tri gamse, ki so se lahkotno sprehajali, opazovali planince v steni Triglava, ki so bili videti le kot kakšne črtice. Člani godbe so tudi zvečer zaigrali kar nekaj skladb in mnogi so zaplesali. Vzdušje je bilo čudovito. Po mnogih doživetjih smo se drug za drugim odpravili počivat. Nedeljsko jutro v soncu nam je ponovno olepšalo dan, hkrati pa napovedalo konec prijetne ture. Iz Staničeve koče smo se odpravili v dolino Krme in naprej proti Šentrupertu.

Stoti pohod društva je zagotovo doživel vsakdo po svoje. Prepričana pa sem, da bo vsem pohodnikom ostal prijeten spomin na čas, ki smo ga skupaj preživeli.

Marija Zagorc, foto Damjan Zupančič

BESEDE OB JUBILEJNEM POHODU

Mineva že deveto leto našega delovanja. V teh stotih pohodih smo dodobra prehodili našo prelepo domovino, strah nas ni bilo niti treh tisočakov v bližnji Italiji in Avstriji, osvojili pa smo tudi nekaj najvišjih hrvaških vrhov. Vodniško-izletniški odsek se vsako leto že v jeseni potrudi, da pripravi programe za naslednje leto. Vsebini posvečamo posebno pozornost, tako da zadovoljuje želje in potrebe večine naših članov, starejših in mlajših. Le-teh je letos že preko sto petdeset! Veseli nas, da smo postali pravo društvo treh občin Mirnske doline. Navdušuje nas številna udeležba na izletih: v povprečju se nam je v teh letih pridružilo na izlet kar trideset planincev; mladih in manj mladih – pa zelo mladih po srcu!

Pa to še ni vse: poleg rednih pohodov smo organizirali tudi šest poletnih taborov v različnih deželah; in to po vrsti: v Črni gori, Italiji, Romuniji, Bolgariji, Skandinaviji in Hrvaški! Seveda smo osvojili tudi njihove najvišje vrhove! Bobotov Kuk, Gran Sasso, Etna, Moldoveanu, Musala, Vihren, Galhoppigen; vrhovi Velebita so padali kot za stavo! In to brez najmanjše nesreče! Tudi to je delo izobraževanj in usposabljanj naših vodnikov, ki jih je trenutno že dvanajst. Varnosti namenjamo v našem društvu veliko pozornost.

Ob tem naj omenim preko petdeset LUNOHODOV v Nebesa, ki pa so postali zelo priljubljeni celo med prebivalci bivše Občine Trebnje. Pohvaliti moram še delo ostalih odsekov, predvsem markacističnega odseka, ki skrbi za urejenost kar sedemdeset kilometrov poti, naravo-varstvenega, ki se udeležuje vseh očiščevalnih akcij; v zadnjem času pa organizira tudi izlete z naravovarstveno vsebino, mladinskega odseka, ki skrbi za sodelovanje mlajših planincev na naših izletih, pohodih in vzponih. Kar nekaj mladih se je udeležilo naše šole »feratarstva« – plezanja po jeklenicah v Glinščici. Omeniti velja tudi kolesarske ture, ki jih vodita naša nova gorsko-kolesarska vodnika. Posebej moram pohvaliti tudi delo informacijskega odseka, ki skrbi, da so naši člani, še posebej pa širša javnost, obveščeni o našem delu: vzorno pa skrbi tudi za našo društveno knjižnico!

Na koncu pa še posebna zahvala Pihalnemu orkestru sv. Ruperta in njegovemu dirigentu Boštjanu Dimniku. Glasbeni izbor, ki so nam ga pripravili ob praznovanju 100. pohoda, je navdušil vse, ki smo prisostvovali temu dogodku! Prepričan sem, da bo naše sodelovanje rodilo bogate sadove tudi v prihodnosti!

Načrtov in ciljev je veliko in prepričani smo, da bomo nekatere uresničili že do desete obletnice našega društva!

Bojan Brezovar, predsednik Planinskega društva Polet

IZLET DRUŠTVA NA 'NEMŠKI TRIGLAV' WATZMANN

27.—28. avgusta 2011

Ob 211. obletnici Staničevega prvopristopništva se je 14 planincev Planinskega društva Polet odpravilo na Watzmann, 2713m visoko in drugo najvišjo goro v Nemčiji, ki stoji sredi Berchtesgadenskih Alp. Berchtesgadenske Alpe, vzhodne Bavarske Alpe, sestavlja devet gorskih verig, od katerih je pogorje Watzmann najbolj znano. S svojimi 2.713 metri Watzmann slovi kot drugi najvišji vrh Nemčije, zaradi nedosegljivosti pa je že od nekdaj burkal človeško domišljijo, ki je okrog njega spletla legendo. Domišljijo pa je dodobra razburkalo tudi Valentinu Staniču, doma iz Bodreža pri Kanalu ob Soči, takrat mlademu študentu teologije v Salzburgu (Solnogradu), sicer pa vsestranskemu učenjaku, človekoljubu, hribolazcu in alpinistu, ki so ga še posebej privlačili nedostopni vrhovi. Nekje med 8. avgustom in 6. septembrom 1800 naj bi se Stanič odpravil na predvrh Watzmanna, Hocheck, motilo pa ga je, da mu je do takrat še neosvojena Mittelspitze zapirala pogled na Veliki Klek (Großglockner), na katerem je s prvopristopniki stal nekaj dni prej. Tako se je po skrajno nevarni in dotlej še neprehojeni „poti" odpravil naprej ... in dosegel najvišji vrh Watzmanna, izmeril njegovo višino in natančno opisal pot.

In po njegovi poti smo se v soboto, 27. avgusta 2011, odpravili tudi mi. Vremenska napoved za soboto ni bila obetavna in že kmalu po prehodu skozi karavanški tunel so se narisale na vetrobranskem steklu našega avtobusa prve dežne kapljice. Tisti dan je bil naš cilj koča Watzmannhaus (1930m), do katere je bilo iz izhodišča dobre tri ure hoda. Berchtesgaden nas je dočakal deževen in zavit v meglo. Prvotni načrt, da si ogledamo Orlovo gnezdo (Adlersnest), letno rezidenco razvpitega in še ne pozabljenega nacističnega diktatorja Adolfa Hitlerja, se je spremenil v ogled spominskega muzeja in zaklonišč ene največjih južnih utrdb tretjega rajha v kraju Obersalzburg. Po koncu ogleda se dež kljub napovedi po izboljšanju še kar ni unesel in nejevoljno smo pogledovali proti nebu. Odpeljali smo se do našega izhodišča, kraja Wimbachbrucke, ki leži na koncu istoimenske ledeniške doline, ki se ujeda globoko v zahodno ostenje Watzmanna.

»V hribe hodi ob vsakem vremenu, kajti le tako boš tudi v lepem!« se glasi nam planincem dobro znani rek. In tako smo se odpravili. V dežju. Kot glavni vodnik se rad pošalim, da je taka hoja do pristopov ali koč nenevarna, pa vendar odličen test za opremo planinca. Zaviti v nepremočljiva oblačila, smo po strmi pristopni poti zakorakali v dežju. Gozd, posejan z macesni in s smrekami, se je kmalu začel redčiti, iz zelenih pašnikov so nas ob poti spremljale in radovedno ogledovale ravno tako premočene krave. Kot da bi si mislile, le kaj jih preganja, da se sprehajajo v dežju. Odgovor je bil na dlani; napovedano lepo vreme naslednjega dne. Visoko v gorah je nekajkrat zagrmelo. Ni bil najbolj obetaven znak. Še najbolj nas je pogrel čaj z dodatkom pri prijazni gospe v koči na poti. In po dveh urah se je zgodilo; dež je prenehal, nebo se je začelo jasniti, visoko nad nami so se zasvetili od snega pobeljeni vrhovi, zagledali smo kočo. Še slabo uro in bili smo na toplem, s polnimi želodčki in potešeno žejo. Odločitev je padla, vstajanje ob pol šestih, odhod uro kasneje. Poskusimo priti vsaj na prvega od treh vrhov, Hocheck, kljub nekaj centimetrom snega. V upanju, da ga bo čez noč še malo pobralo.

V jutro smo se zbudili z debelo temno kapo nad Watzmannom. Pa menda ja se niso vremenarji zmotili! Zaskrbljeno sem pogledoval proti grebenu. Ob odhodu pa so se oblaki kot po čudežu stopili in zakorakali smo v ostenje, obsijano s soncem. Čakal nas je naporen triurni vzpon do prvega od treh vrhov, Hochecka (2651m). Brez večjih težav smo prispeli do vrha, kjer je postavljeno tudi zavetišče. Greben do najvišjega srednjega vrha, do katerega je še dobra ura hoda, je bil tvegan. Odločitev je bila na tehtnici, skupaj z vodniki smo se odločili poskusiti. Štirje so se odločili, da ne gredo in nas počakajo v zavetišču. V koči je ostal tudi eden od naših zaradi težav z dihanjem. Devet si nas je nadelo pasove in čelade, vodnika dodatne vponke, pripravljeno sem imel dvajsetmetrsko vrv. Skale na zahodnem delu grebena so bile pokrite s snegom in z ledom, potrebovali jo bomo. Vodenim zabičam skrajno previdnost na vsakem koraku in dosledno zapenjanje za jeklenice. Ob kakršnihkoli težavah ali preveliki nevarnosti bi se odločil, da se nemudoma vrnemo. Pot je bila zahtevna, moji živci so bili napeti do skrajnosti, na treh mestih smo naredili dodatno varovanje z vrvjo, tik pod vrhom, na zelo zahtevnem delu, pokritem z ledom, je bila strgana jeklenica. Tu smo varovanje pustili, nadelano za povratek. Ob 11. uri je devet planincev PD Polet osvojilo vrh Watzmanna. Čestitke vsem! Nagrada je bil fantastičen pogled na Visoke Ture s kraljem Velikim Klekom na jugu, na zahodu švicarske in avstrijske Alpe, na severu veličastna ravnina Nemčije s pogledom na Chiemsee, Globoko v dolini na vzhodu, kjer kraljuje Watzmannova vzhodna stena, ena najvišjih sten v Alpah (1800m), se bohoti Kraljevsko jezero (Konigsee). In pa seveda na jugu tik pred našim nosom za nas tisti dan nedostopni tretji vrh, Südspitze (2.712 m).

Povratek je zmeraj hitrejši, ob koči smo se okrepčali in se predajali vročemu popoldanskemu soncu in čudovitim pogledom na prelepo dolino pod nami in na nasproti nam stoječe, trdno vkopano v hrib, Orlovo gnezdo.

Pozno zvečer smo se vrnili v ljubljeni naš Šentrupert, polni vtisov in prelepih spominov na preživeta dneva.

Ja, nisi vsak dan na tako zahtevni gori!

Damjan Zupančič

1. KOLESARSKI MARATON

VZPON V NEBESA

Podelitev pokalov in medalj v prvi kategoriji z absolutnim zmagovalcem

V nedeljo, 26. junija, je Turistično društvo Šentrupert v sodelovanju z Zmajarskim društvom Prelet Šentrupert in s Kolesarskim društvom Gorenje Ponikve organiziralo 1. kolesarski maraton Vzpon v Nebesa. Maratona se je udeležilo 11 kolesark in 35 kolesarjev, ki so prevozili 12,5 kilometrov dolgo progo s 350 m višinske razlike s ciljem v Nebesih. Začetek maratona je bil na trgu v Šentrupertu, kjer je zbrane kolesarje pozdravil tudi župan Občine Šentrupert Rupert Gole, in dal znak za začetek kolesarjenja. Prvi del proge je potekal v zaprti vožnji spremljevalnih vozil po šentruperski dolini - od Šentruperta proti Prelesju, mimo Rakovnika in Slovenske vasi nazaj na izhodišče, nato pa proti naselju Draga. Tam je bil pred začetkom vzpona leteči start, ko smo začeli kolesarjem meriti čas. Vseh 46 kolesarjev je srečno in brez padcev prispelo na cilj, poleg spremljevalnih vozil pa je kolesarje celo pot spremljalo tudi reševalno vozilo Zdravstvenega doma Trebnje.

Začetek maratona na trgu v Šentrupertu

Zmagovalec Simon Kurent na cilju v Nebesih

Vsi kolesarji so pri vzponu pokazali veliko energije in kondicijske pripravljenosti. Prvi kolesar, ki je prispel na cilj v 14-ih minutah in 23 sekundah, je bil Simon Kurent (1994), zadnja kolesarka pa je maraton zaključila po slabih 44-ih minutah vožnje.

Po končanem maratonu je sledilo razvrščanje rezultatov po kategorijah. Kolesarji so bili razdeljeni v 5 kategorij, kolesarke pa v 2 kategoriji. Sledila je podelitev pokalov in medalj in žrebanje praktičnih nagrad sponzorjev za udeležence maratona, za okrepčilo pa je poskrbel nebeški golaž. Na koncu so si kolesarji lahko ogledali še spuste jadralnih zmajev.

Marko Gorenc,
predsednik Turističnega društva Šentrupert

Počitek kolesarjev po vzponu

REKREATUR 2011

V nedeljo, 28. avgusta, smo v Šentrupertu gostili kolesarsko rekreacijsko skupino Rekreatur 2011. Pri Kulturnem domu, kjer je bila kontrolna točka s časovnim merjenjem, se je zbralo 283 kolesarjev. Za promocijo Šentruperta smo poskrbeli s predstavitvijo na stojnicah, kjer so se predstavili Društvo podeželskih žena in deklet Šentruperske Šmarnice, Društvo vinogradnikov Šentrupert in Turistično društvo Šentrupert. S promocijskimi materiali, sladkimi dobrotami in cvičkom smo turistom na kolesih predstavljali Šentrupert – večina izmed njih je bila prvič pri nas.

Marko Gorenc,
predsednik Turističnega društva Šentrupert

MEDNARODNA ŠAHOVSKA NASTOPA

Šentruperčan Matej Brcar je v poletnem času nastopil na dveh mednarodnih šahovskih tekmovanjih. Najprej se je s skupino najperspektivnejših slovenskih šahistov udeležil odprtega mednarodnega prvenstva Centralne Srbije, ki je potekalo julija v Paračinu. V konkurenci 126 igralcev je s štirimi točkami in pol zasedel solidno 63. mesto, saj je bil med mlajšimi udeleženci tekmovanja.

Slabše pa je nastopil na Kadetskem prvenstvu Evropske unije od 3. – 11. avgusta v Avstriji. V konkurenci 50 igralcev iz 26 držav je s tremi točkami dosegel 39. mesto. Premagal je Škota in Portugalca, remiziral s predstavniki Estonije, Češke in Welsa ter izgubil s šahisti s Finske, Danske, Švedske in Luxemburga.

ŠAH V ŠENTRUPERTU

V Šentrupertu je 28. avgusta potekal šahovski dvoboj četrtega kola pokalnega tekmovanja Slovenije med trebanjskim klubom in ekipo Radenske Pomgrad iz Murske Sobote. Gostje so dvoboj zmagali z rezultatom 2,5:1,5, v zadnjem kolu pa so naši šahisti gostovali v Domžalah ter igrali neodločeno 2:2. Za ekipo trebanjskega kluba, ki je na koncu zasedla zelo dobro šesto mesto, je zelo pomembno zmago v Domžalah dosegel Aleš Brcar, ki bo od 10. do 21. septembra zastopal Slovenijo na Evropskem mladinskem prvenstvu v Bolgariji.

V Dragi pri Šentrupertu, na lepi lokaciji novo odprte Konjeniške kmetije Bistra, pa je 3. septembra potekal hitropotezni šahovski turnir, ki se ga je udeležilo deset igralcev. Zmagal je Andrej Brcar z 8,5 točkami pred Cvetkom Jakšo (Mirna – 7 točk) in Arifom Beguličem (Tržič – 6 točk). Nadaljnji vrstni red: Janez Blas, Stane Horvat, Vinko Tomažin, Rudi Prosenik, Jože Hočevar, Jože Brcar in Teja Podlogar.

Andrej Brcar, mentor

2. PRIJATELJSKO SREČANJE V ZABUKOVJU

Tudi letos smo se v Zabukovju dogovorili, da bi organizirali srečanje vseh naših vaščanov, lastnikov vikendov, bivših Zabukovčanov, članov PGD Zabukovje in vseh prijateljev te vasi na robu Občine Šentrupert.

Tako kot lansko leto je dalo pobudo za organizacijo prijateljskega srečanja Prostovoljno gasilsko društvo Zabukovje. Člani PGD so si razdelili naloge, organizirali vse potrebno in pripravili prostor.

V Gasilskem domu v Zabukovju smo se dobili v soboto, 23. julija 2011, popoldne. Gasilci in gasilke so poskrbeli za prijazno postrežbo hrane in pijače. Za dobro voljo in glasbo je bil odgovoren Stane Peruš, ki ima v naši vasi vikend. Rad raztegne meh svojih harmonik in zraven tudi zapoje. Še najbolj pa je zadovoljen, ko se na njegovo glasbo še zapleše ali pa se pri petju priključi cela družba. Na srečanju nas je bilo veliko, tako starejših kot mladih, družba je bila dobra in vesela in druženje se je raztegnilo v pozno noč.

Stroške smo pokrili sami s prispevkom, določenim po osebi. Delni sponzor piknika je bil župan Občine Šentrupert Rupert Gole (prispeval je lastna sredstva), ki pravi, da se tradicija in druženje po vaseh morata ohranjati.

Srečanja s takim vzdušjem in namenom si v Zabukovju želimo še prihodnja leta, da bi se vaščani z nekaterimi sosedi in ljudmi, ki jih včasih srečamo samo na cesti, vsaj takrat pogovorili in navezali stik. Vedno se najde kakšna skupna tema za pogovor …

Mateja Prijatelj

SLOVENSKA VAS SKOZI ČAS

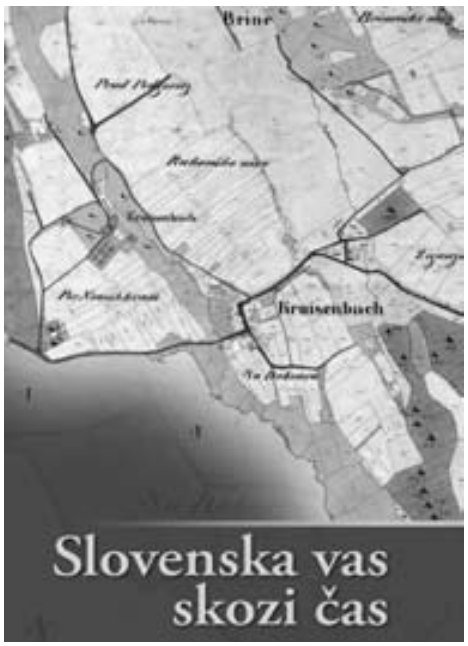
Prav gotovo je bil 17. september 2011 – dan, ko so se tretjič srečali sedanji in nekdanji prebivalci Slovenske vasi, hkrati pa še predstavili imeniten zbornik Slovenska vas skozi čas - dogodek leta. Vsak je po svoje pripomogel k prijetnemu vzdušju, še posebej, ker se je tokrat zbralo več ljudi kot na prejšnjih srečanih skupaj. Mirno pa lahko rečemo, da zbornika Slovenska vas skozi čas ne bi mogli v tako kratkem času pripraviti za tisk, če ne bi bilo nekdanjega prebivalca Slovenske vasi Lojzeta Podobnika, ki je kot urednik ob pomoči zavzetega domačina Lojzeta Gregorčiča (člana uredniškega odbora Tone Odlazek in Tone Slak tudi spadata zraven) in strokovnih nasvetih Jožeta Zupana zbral toliko gradiva, da so sedanji in tudi nekdanji prebivalci lahko samo ponosni na svojo vas.

Naš župan Rupert Gole je ob izidu knjige dejal: »V veliko veselje mi je bilo spremljati nastajanje knjige Slovenska vas skozi čas. Še večje veselje je v roke prijeti končni izdelek. Ni ravno pogosto, da bi se iz takšne nedolžne ideje rodila taka imenitna knjiga. Kot župan občine, v kateri leži Slovenska vas, lahko samo rečem, da sem ponosen na sedanje in bivše občane, ki so s koreninami očitno še vedno močno pripeti na rojstno zemljo. Gre za delo, ki je in bo še združevalo sedanje, nekdanje in prihodnje prebivalce Slovenske vasi. Vsekakor pomemben prispevek k razumevanju zgodovinskih dejstev, ki so botrovala, da je Slovenska vas takšna, kot jo poznamo danes. Iskreno priznanje vsem ustvarjalcem tega dela – z željo, da bi doživeli posnemovalce.

Slovenska vas, srečno skozi čas v prihodnost!«

Naš župan kar nekako ni mogel iti iz svoje kože, da ne bi oblikoval tudi čudovite naslovnice; z njo je delu dal zgodovinski spomin!

Urednik Lojze Podobnik, pesnik, pa nam je ponudil nekaj verzov:

Petdeset let iskanj,
različnih poti in križišč;
mnogo pretečenega znoja,
trpljenja, tihega veselja;
petdeset let in več –
ko smo zapustili gnezdo,
gnezdišče prvega učenja …

Vsem ustvarjalcem dela iskrene čestitke – predvsem pa: prijetno branje!

J. Z.

UREDNIK LOJZE PODOBNIK PA JE ŠE DODAL:

SLOVENSKA VAS SKOZI ČAS, KNJIGA SPOMINOV, LJUBEZNI IN NOSTALGIJE

Natanko pred enim letom - v oktobru 2010 - se je na drugem srečanju vaščanov iz Slovenske vasi porodila ideja, da bi napisali zbornik o Slovenski vasi, nekakšno spominsko knjigo za vse nekdanje in sedanje vaščane. 10. avgusta 2011 je ideja meso postala – knjiga je izšla in 17. septembra je bila predstavljena na tretjem srečanju vaščanov Slovenske vasi. Uredniški odbor je zbral 43 prispevkov »domačih« avtorjev, 214 slik, 16 izvirnih dokumentov, ki prikazujejo nastanek in razvoj vasi ter posamezne družine. Namen zbornika je, da bi bralce seznanil s temelji, na katerih so si prvi vaščani zgradili svoje domove in si ustvarili pogoje za boljše življenje. Iz posameznih prispevkov je razvidno, kako so si družine uresničile sanje, da so iz dninarjev in hlapcev postali gospodarji svojih domačij. Večina njih so postali priznani rokodelci – obrtniki, ki so s svojim delom pustili še danes vidne sledove, in so v ponos nam in našim otrokom.

Prikazano je tudi drugo obdobje, ki je zanimivo za razcvet vasi; to je bil tisti čas, ko so se v vas priselili ljudje iz vseh slovenskih pokrajin in je vas postala Slovenija v malem. Bili so prišleki z različnimi poklici, z različnimi pogledi, navadami in usodami – vsi pa so imeli skupni cilj, da se zakoreninijo, ustvarijo družino in pogoje za boljše življenje. Bili so polni idej, ki so se s pomočjo vseh vaščanov uresničevale.

Vse, kar se je takrat zgradilo, se je naredilo z golimi rokami. Otroci in starši so prekopali, razvozili in obdelali ogromne količine zemlje in drugega gradbenega materiala. To je bilo obdobje udarništva, obdobje, ko so ljudje z veseljem ustvarjali in delo ni bilo obremenjeno s pridobitništvom. To je bil tisti čudoviti čas, ko osebna lastnina ni razdvajala ljudi. Vsakdo, ki je bil vključen, je bil enako pomemben člen te nepozabne verige prijateljstva. Pri tej zgodbi je najbolj pomembno to, da so bili »graditelji sanj« vsi, stari in mladi, staroselci in na novo priseljeni vaščani.

Med letoma 1960 in 1970 je bilo v Slovenski vasi veliko otrok z majhno starostno razliko in ta skupina je predstavljala zelo močno »generacijo«. »Franjgati, Jurcati, Obranoviči, Podobniki, Milošiči, Pluti, Bički, Gregorčiči in drugi« so s svojimi rezultati na različnih področjih družbenega dogajanja

zaznamovali tisti čas. Večina teh mladcev se po šolanju ni več vrnila domov Po letu 1970 je nastalo nekakšno zatišje, ki je trajalo kar nekaj let, preden je vas ponovno zacvetela in to predvsem na gospodarskem področju.

Ravno ti otroci, ki so danes stari že krepko čez petdeset, nekateri pa tudi že čez šestdeset let, so si zaželeli ponovnega srečanja z mladostniškimi prijatelji, znanci in to prav v kraju, kjer so nekoč živeli – v Slovenski vasi. Rodila se je ideja o vsakoletnem srečanju vaščanov in tudi ideja, da se napiše knjiga. To pa je tisto, kar naša generacija v teh letih potrebuje.

Prepričan sem, da bo knjiga **Slovenska vas skozi čas** ponovno utrdila zrahljane vezi in pomagala spet zbližati nekoč močno generacijo, ki se je porazgubila v nemirnem času družbeno-ekonomskih dogajanj. Prepričan sem, da večina od nas, predvsem pa »blokovčani«, z nostalgijo oživljamo svoje korenine.

Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili, da je knjiga izšla in da bo vsaka družina iz Slovenske vasi dobila podarjen izvod, kakor tudi družine potomcev, ki so nekoč živele v Slovenski vasi.

Naj knjiga **SLOVENSKA VAS SKOZI ČAS** pride do vsakogar, ki živi ali je živel v tej vasi, naj bo dragocena tudi za naslednje generacije.

UHANIJADA 2011

Minilo je že mnogo let,
odkar odšli ste v širni svet.
Upam, da niste pozabili,
kje vaši starši so se rodili.
Zato vas vabim iz srca,
da zbrala bi se žlahta vsa.

S tem vabilom je Andrej Starič, po domače Uhanov, povabil tri rodbine Staričevih s Hrastnega, da bi se v soboto, 6. avgusta 2011, udeležili srečanja na kmetiji »pr Uhan«.

In zgodilo se je. Bil je prekrasen poletni dan, zbralo se nas je 78 sorodnikov, razdrobljenih po vsej Sloveniji in Hrvaški.

Snidenje sester, bratov, hčera, sinov, nečakinj, nečakov, sestričen in bratrancev je bilo zares prijetno, kajti nekateri mlajši udeleženci so se videli prvič. Po dobrem golažu in »štrudlu« smo se peš odpravili k sv. maši na Viher, kjer smo imeli mašo za vse žive in pokojne Staričeve. Pred cerkvijo smo se slikali za gasilsko sliko, nato pa se znova odpravili na Hrastno, kjer nas je že čakalo kosilo. Zatem se je razvil družaben klepet, saj si je tako številna družba, ki se je po dolgem času spet zbrala, imela veliko povedati. V nadaljevanju je Marica Starič vsem skupaj v kratkem opisala tudi življenjsko zgodbo Staričevih. Janez Starič z Rakovnika se je poročil z Marijo Tratar iz Gornjih Jesenic, imela sta 8 otrok - 7 hčera in sina Franca. Franc se je leta 1934 poročil z Ano Udovč iz Slapov in v zakonu se jima je rodilo 9 otrok. Sedem je še živih, Franci in Roman pa sta že pokojna. Otroci Ane in Franca imajo 22 hčera in sinov, 34 vnukov in eno pravnukinjo. Po statističnih podatkih je priimek Starič med vsemi priimki v Sloveniji uvrščen na 575. mesto, število oseb s priimkom Starič pa je 518.

Za dobro vzdušje, ubrano pesem in ples je poskrbela tudi harmonika. Tako sta se med drugimi veselo zavrtela na plesišču tudi najstarejša udeleženca srečanja, Štefi in Pero.

Andreju in njegovi družini smo se zahvalili za gostoljubnost.

Dobre volje in veselega razpoloženja kar ni hotelo zmanjkati. Ob svitu smo se polni lepih in toplih občutkov razšli in si bili enotni, da bomo tako srečanje vsako leto ponovili.

Ponosna sem, da sem v tako veliki družini že več kot 38 let.

Sonja Starič

Zbrana družba pred cerkvijo na Vihru

ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA ...

Že v pripravah na prejšnjo številko glasila ŠentRUPERT se je poslovil naš občan, 85-letni **Franc MILOŠIČ** iz Slovenske vasi, ki je dolga leta delal tudi na Krajevni skupnosti Šentrupert. Nasledil je obolelega Franca Novaka – in moramo reči, da je bil tak, kot da bi podedoval njegove lastnosti; bil je dosleden, natančen, predan delu, strokovno neoporečen. Prav zato se ga bodo vsi, ki so sodelovali z njim, spominjali z blago mislijo.

Sredi počitnic se je po hudi bolezni poslovila **Milena KUTNAR**, dolgoletna učiteljica v Šentrupertu – le štirinajst dni pred svojim 82. rojstnim dnem. Svoje zadnje bivališče si je izbrala v Stični, pokrajini svojih prednikov.

Učiteljici Mileni Kutnar je bila družina učilnica, v kateri je poučevala. Učencev res ni pestovala, pač pa je od njih zahtevala veliko znanja, ker ga je tudi vestno posredovala, saj se je vseskozi poglabljala v šolsko delo. Svoje učence je čuvala kot koklja piščeta; pošteno se je zavzemala za slehernega učenca, če je bil morebiti po krivici obdolžen. Prav zaradi vestnega dela bo živela v spominih tistih, ki so jo poznali. Hkrati pa je bilo njeno zavzeto delo kot popotnica tudi za današnjo šolo, saj bo le poglobljeno znanje odpiralo vrata bolj spodbudni prihodnosti.

V imenu nekdanjih in sedanjih sodelavcev šole dr. Pavla Lunačka Šentrupert, hvala za vse, kar ste storili za mladi rod!

Tudi v tem obdobju se je množica sorodnikov in znancev poslovila od nekaterih ljudi, ki so bili tako ali drugače povezani s Šentrupertom:

Marija DULC z Bistrice je omahnila le malo pred 90. rojstnim dnem, **Edvard GRIL** iz Ljubljane je bil Livkov sorodnik, zato si je zaželel večni počitek v tej pokrajini. Presunil nas je nenadni odhod **Francija KRAJŠKA**; po življenjskem popotovanju je pristal v domači zemlji.

Tast pokojnega Bruna Povšeta **Martin BEVC** si je zaželel počitek v šentruperski zemlji. Prezgodaj pa se je poslovila tudi **Alojzija KUSELJ** iz Kamnja. Nazadnje pa kar nismo mogli verjeti, da je odšel še **Ivan KALČIČ** z Rakovnika; lahko bi rekli, da ga je silna naklonjenost pokojni ženi privabila k njej.

Naj bo spoštljiv spomin na vse, ki so odšli, v prihodnje pa naj bo takšna vrsta krajša!

J. Z.

Sprehodi med ...

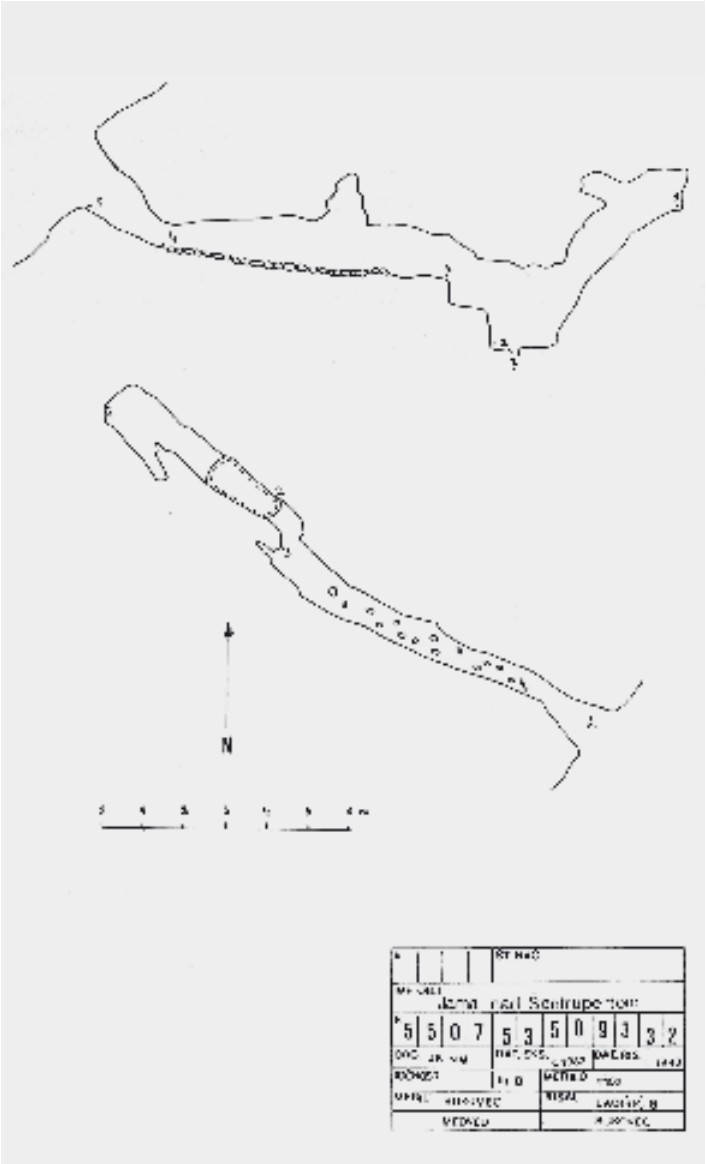
Sprehod med naravnimi vrednotami:

JAMA NAD ŠENTRUPERTOM

Hribovito severno območje Občine Šentrupert sestavljajo pestre kamnine iz obdobja spodnjega triasa, ki so pred okoli 240 milijoni let začele nastajati v takrat zelo raznovrstnih predvsem vodnih sedimentacijskih okoljih. Med kamninami na površju danes prevladujejo razpokani dolomiti in apnenci in zaradi njihove lege sredi bolj obširnih nekraških kamnin to območje imenujemo kar osameli kras. **Jama nad Šentrupertom** je primer nekdanjega kraškega izvira v južnem obrobju Dolskega osamelega krasa in je od leta 2004 uvrščena na seznam naravnih vrednot državnega pomena.

Jama v Kamnju je domačinom že dolgo poznana. Domačini vedo, da ni velika in da spuščanje vanjo ni kaj posebej nevarno. Za »mladež« je bil spust vanjo vedno vznemirljiva »raziskovalna« dogodivščina in preizkus fantovskega poguma. Prvo pravo raziskavo jame pa so leta 1987 opravili člani jamarskega kluba Novo mesto, jamarja Ladišić in Bukovec pa sta leto kasneje jamo prvič opisala in narisala.

»Vhod v jamo je 70 centimetrov visoka in meter široka odprtina. Takoj za vhodom se vhodni rov zoži, a je še vedno prehoden. Ko se splazimo skozi ožino, se rov nekoliko razširi, tudi strop se dvigne do višine enega metra. Rov poteka 9 metrov v smeri proti severozahodu, potem se prelomi na desno in preko skalnate stopnice spusti za meter in pol. Tu je v tleh manjša luknja, morebiti požiralnik oziroma bruhalnik. Od tu se rov začne vzpenjati in se

Prerez in tlorisna skica jame nad Šentrupertom iz leta 1988 (arhiv B. Ladišić)

Naravno vrednoto državnega pomena, jamo nad Šentrupertom, varujeta dve deski in avtomobilska guma (avgust 2011, foto B. Ladišić)

po 5,5 metrih konča s podorom. Tudi končni deli jame so ozki, širina in višina rova je manjša od enega metra. V zadnjih delih jame so stene nekoliko zasigane, drugod pa so gole. Dolžina jame je šestnajst metrov, višinska razlika med najnižjo in najvišjo točko jame pa le tri metre.« Tako je jamo nad Šentrupertom takrat opisal novomeški jamar Borivoj Ladišić. Orientacija jame od jugovzhoda proti severozahodu ima najverjetneje tektonsko zasnovo, kot je to najpogosteje. Smer jame je vzporedna smeri glavnega preloma tega območja, Bistriškega preloma.

Domačinom mogoče skromno in nepomembno jamo nad Šentrupertom so na podlagi strokovnih meril vrednotenja s primerjanjem njegovih lastnosti z lastnostmi drugih delov narave, ki so glede na značilnosti naravnih pojavov in naravnih oblik med seboj primerljivi, določili za podzemeljsko geomorfološko naravno vrednoto. S pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so to jamo pod evidenčno številko 8404 uvrstili na seznam naravnih vrednot državnega pomena. V registru Agencije RS za okolje ni zabeleženo veliko podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot državnega pomena in **jama nad Šentrupertom** je kot primer jame v osamelem krasu ena izmed njih.

»Čeprav je jama skromnih dimenzij, je pomembna predstavnica jam v osamelem krasu in najbrž predstavlja fosilno izvirno jamo,« pravi Ladišić. Gladina podzemne vode se je v kamninah tega osamelega krasa postopno zniževala in višji izviri so začeli presihati. V Kamnju je tako na višini 315 metrov n. m. ostala suha vodoravna izvirna jama, voda pa sedaj izvira le še v nekaj nižjih izvirih. Od tu se delno oskrbuje tudi šentrupersko vodovodno omrežje.

»Na vhod je bilo naslonjeno nekaj desk in avtomobilska guma …« je zapisano v dopolnilnem zapisniku novomeških jamarjev ob njihovem letošnjem ogledu vhoda v jamo nad Šentrupertom. Tako so domačini poskušali »zavarovati« vhod v jamo. Naravna vrednota državnega pomena bi morala sprejeti obiskovalca vsaj s tablo z informacijami in opozorili. Jamske vhode pa se zapira le z namenom varstva naravne vrednote, vendar tako, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje. Stare deske in gume pa morajo seveda končati kje drugje in ne pred kraško jamo – naravno vrednoto državnega pomena.

dr. Jože Uhan
joze.uhan@telemach.net

Dediščina nekoč in danes

ŽETEV »PO STAREM«

Kot vsako drugo pomembnejše kmečko opravilo na podeželju je imela tudi žetev, ki se največkrat začenja konec junija, pomembno mesto. Šege ob žetvi so bile v preteklosti najbolj slovesne in obredne delovne šege. Povezane so bile s pripravo na žetev in s samo žetvijo, ki je bila najbolj slovesna: lepo oblečene žanjice so jo začele z molitvijo; pred začetkom dela je vsaka s svojim srpom naredila križ, med delom so se morale spoštljivo vesti. Za žetev so vsaj do konca 19. stoletja uporabljali srp, od začetka 20. stoletja so čedalje več želi s koso, strojna žetev s kosilnicami je pogostejša od 60. let 20. stoletja, pozneje in še danes pa žanjejo s kombajni, opisuje Slovenski etnološki leksikon.

V 21. stoletju je predvsem mlajšim generacijam žetev s srpi slabo poznana. Poleg večje prepoznavnosti društva ter promocije samega kraja je bil to eden izmed razlogov, da je Društvo podeželskih žena in deklet Šentruperske Šmarnice v sodelovanju z Zvezo kmetic Slovenije organiziralo prikaz žetve po starem, ki se je odvijal v nedeljo, 10. junija 2011. Njiva zrele pšenice v lasti družine Kurent iz Kamnja je v vročem vremenu kar klicala po žetvi. Skrbno organiziran dogodek pod vodstvom predsednice društva Jelke Gorenc se je začel odvijati v dopoldanskih urah z okroglo mizo z naslovom Kmetice in prostovoljno delo pod kozolcem Marije Kisovec na Poštanju v Šentrupertu, kamor so bile povabljene članice različnih aktivov kmečkih žena, žetev pa se je začela v zgodnjih popoldanskih urah. Oprava žanjic je bila obleka, kakor so jo poznale v svoji mladosti, saj se nekatere še dobro spominjajo žetve nekaj desetletij nazaj, ko še ni bilo kombajnov in so bili snopi, zdevani v rante kozolca, predvsem delo pridnih rok.

Na prav takšen način je potekala žetev v Šentrupertu. Kar nekaj žanjic je pokazalo svoje veščine žetve s srpi. Najprej so požele, nato pa same ali pa so moški naredili povresla, t. i. zvite snope bilk, s katerimi so zvezali snope. Tako povezane snope so zlagali na kupe. Klasje, ki je ostajalo na njivi, so kar sproti pobirali otroci. V preteklosti so jih po navadi pobrali otroci iz revnih družin, temu pa se je reklo paberkovanje. Ko je bila žetev pri koncu, so možje na voz, vprežen s konji, naložili snope ter jih nato zdevali v rante bližnjega kozolca. Žanjice so med delom prepevale, seveda pa ni smela manjkati malica ter pijača.

Dogodka se je udeležilo veliko obiskovalcev, ki so se lahko okrepčali pod kozolcem ali v njegovi bližini. Dogajanje je z zanimivim opisovanjem dela ter s predstavitvijo šeg ob žetvi, kot so jih poznali v preteklosti, povezovala predsednica Zveze kmetic Slovenije Irena Ule. Tako je bil prikaz žetve nedvomno spoznavanje s tradicijo ter odmeven družabni dogodek.

Mojca Ramovš

VROČE POLETJE V DPŽD ŠENTRUPERSKE ŠMARNICE

To leto si bomo zagotovo vsi zapomnili po vročini in zelo visokih temperaturah.

Tudi Šmarnice smo vrelišče temperatur čutile na naši prireditvi, ki smo jo s pomočjo Zveze kmetic Slovenije organizirale v juliju. ŽETEV NA STAR NAČIN je bila za nas velika naloga, ki smo si jo zadale na letošnjem občnem zboru. Taka organizacija pa zahteva veliko dela in stroškov, a na koncu smo bili vsi zadovoljni.

Naša prireditev se je pričela že jeseni 2010, saj je bilo potrebno pripraviti njivo in posejati ustrezno žito za ročno žetev. Seveda pa smo letos trepetale ob vsaki napovedani nevihti, da nam pridelek ne bi uničilo kakšno neurje s točo. No, vreme nam je bilo naklonjeno in približeval se je naš veliki dan. Pred žetvijo je bilo potrebno pripraviti tudi vse potrebno za goste, ki so prišli na prireditev, saj se je napovedoval zelo vroč dan - priskrbeti tudi senco za obiskovalce, žanjice in delavce na njivi.

Žetev pa smo združile tudi s strokovnim predavanjem, namenjenim kmeticam in njihovemu prostovoljnem delu, ob 10. uri. Potem je sledila malica za udeležence okrogle mize. Zanje smo pripravile okusno kokošjo obaro z domačimi jajčnimi krpicami (bleki), domačim kruhom; seveda ni manjkalo tudi keksov, ki so bili tudi včasih značilni ob žetvi. Po malici so se udeležence odpravile na ogled kraja, ustavile so se v cerkvi sv. Ruperta, nadaljevale pot v Nebesa, od koder so imele čudovit razgled na Šentrupert in okoliške kraje. Ob vračanju so se ustavile tudi na Janezkovi kmetiji v Kamnju, kjer so si ogledale muzej starega orodja in kmetijo.

Medtem so se na njivo že peljale žanjice s parom konj; ob spremljavi harmonikarja so veselo prepevale. Sprejela jih je gospodinja, jim ponudila pijačo in pričele so žeti. Pomagal jim je tudi kosec, da je delo šlo hitreje, saj je bila njiva kar velika, vročina pa neznosna. Gospodinja je morala kar pogosto prinesti pijačo, saj so bili žanjice, kosec in vezači v taki vročini zelo žejni. Po navadi so žanjice pile vodo iz studenca, ki je bila hladna, pile pa so tudi uhlovko (to je pijača, kuhana iz suhih hrušk), tudi projo in jabolčnik; to je bila tudi pijača za kosca in vezače. Delo je žanjicam šlo dobro od rok in že so bile na pol njive, izza ovinka pa je prihajala gospodinja z jerbasom na glavi in delavcem na njivi prinesla malico. V jerbasu je bil v prtu zavit hlebec kruha, domač »špeh«, suho meso in čebula. Prt je pogrnila na snopje, žanjice, kosec in vezači pa so okrog posedli na snope, se okrepčali in kmalu spet nadaljevali delo. Čeprav je bilo vroče, pa so se žanjice znale tudi zabavati, da jim je bilo delo lažje in je čas hitreje minil. Marsikatero so zagodle vezačem snopov, pozabavale pa so se tudi na svoj račun. Vezačem so povreslo naredile tako, da ga ni mogel dvigniti, saj je še raslo. Tudi vezači jim niso ostali dolžni in so žanjicam ponagajali tako, da so jih vrgli na snopje, se z njimi poigrali; tako se je rodila marsikatera ljubezen, to pa je bil tudi vzrok, da je zaostala za drugimi žanjicami. Ostale žanjice so bile seveda užaljene in so njivo prežele in žanjica, ki je bila prežeta, je lahko odšla domov brez malice in likofa, ki ga je pripravila gospodinja na koncu.

Za likof se je gospodinja še posebej potrudila in pripravila obilno pojedino. Najprej je postregla pečeno kokoš, pehtranove štruklje, zabeljene z ocvirki, kumarično solato, na koncu pa tudi prsno potico. Postregla pa je tudi vino. Žanjice so se okrepčale in odšle na drugo njivo k sosedu in tam nadaljevale delo. Vezači pa so pomagali naložiti snope na voz in odpeljali so jih pod kozolec in jih nadeli v rante, da se je zelo posušilo in počakalo na mlatenje. Tudi njih je gospodinja postregla z likofom in odšli so za žanjicami.

Tak je bil naš prikaz žetve. Na koncu smo bile zadovoljne s prikazom in z obiskom gledalcev.

V imenu našega društva bi se najlepše zahvalila Mariji Kisovec, ki je dovolila uporabo kozolca, pod katerim se je vse dogajalo, od okrogle mize do pogostitve udeleženk in tudi zdevanje pšenice, Kumerjevim za uporabo njihovega travnika, na katerem so obiskovalci parkirali, Jožetu Ramovšu, da je travnik pripravil, kmetiji Kurent za pripravo njive, pšenice in vsa dela na kozolcu. Mitji Kisovcu pri delu na objektu - in vsem neimenovanim, ki ste kakorkoli pomagali pri pospravljanju ali drugih delih, ki jih je bilo kar nekaj.

Zahvaljujem se tudi tistim, ki ste finančno pomagali, da smo prireditev lahko organizirale. Naši sponzorji so bili: Marijan Bartolj, Povše les, Kovaštvo Koščak Polde, Novoform Draga.

Iskrena hvala pa velja tudi tistim, ki so z delom pripomogli na prireditvi in pri organizaciji. Zahvala je torej namenjena furmanu Marjanu Ruperčiču, vezačem, nakladačem, zdevačem Andreju Ruperčiču, Vinku Ruperčiču, Slavku Kovačiču, Ivanu Škarji, koscu Stanetu Turšiču, klepaču srpov Jožetu Škarji, varnostnikom iz ZŠAM Trebnje Cirilu Gorencu, Tomažu Povšetu, Dejanu Stariču, Mihu Dolinšku in tudi DPŽ Mirna Peč, ki je priskočila na pomoč našim žanjicam, da je bila žetev prej opravljena, seveda pa tudi obiskovalcem, ki ste pomagali na njivi. Hvala žanjicam: Tilki Ahlin, Metodi Lamovšek, Pepci Stopar, Anici Primožič, Mileni Slak in Vidi Končina. Cirilu, Ivanu, Milanu za prevoze, Jakliču in Frelihu za mize in senčnike. Vsem v kuhinji, za šankom, Medeji za pogostitev na domačiji, Vaškim pevcem, mladim harmonikarjem in domačiji Lamovšek.

Vsem se priporočamo tudi v bodoče pri naslednjih prireditvah. Hvala tudi vsem neimenovanim, pa tudi obiskovalcem, ki so v tako hudi vročini prišli in si ogledali PRIKAZ ŽETVE NA STAR NAČIN.

Na žetvi smo imele tudi naše zloženke, ki so bile izdane ravno za to prireditev. Zloženke je za nas oblikoval Marko Gorenc, lektorsko pa Jože Zupan. Hvala tudi vama!

Jelka Gorenc, predsednica

POLETJE SE JE POSLOVILO

Poletje je za nami in tudi v našem društvu smo si člani čez poletje nabrali novih moči. Med drugim smo v mesecu avgustu organizirali strokovno ekskurzijo v Rogatec, kjer smo si ogledali etnološki muzej na prostem ter prikaze domačih obrti - kovaštva, kamnoseštva ter izdelave košaric iz kvašenega testa (kulturno izročilo velikonočnih košaric). Istega dne smo si tudi ogledali zavidljivo zbirko starega kmečkega orodja pri lastniku Stanislavu Florjančiču na Štatenbergu. Pridobili smo zanimive izkušnje, ki jih bomo lahko uporabili pri organizaciji naših prireditev.

Sekcija ljubiteljev stare kmetijske mehanizacije se je s svojimi starodobnimi traktorji 10. septembra predstavila v KS Dole, kjer je bil organiziran krajevni praznik pod imenom Oglarska dežela 2011. Društvo pa se je s kovaštvom in starodobnimi traktorji predstavilo ter popestrilo tudi dan odprtih vrat Turistične kmetije Bistra iz Drage.

To jesen in zimo nas čakajo še delovne akcije na društveni hiši; zaključuje se fasada ter balkon na frontalni strani hiše. Urejamo pa tudi zgornje nadstropje, kjer bo imelo društvo na razpolago večnamensko dvorano. Tudi to leto načrtujemo v okviru Veselega decembra, natančneje 10. decembra, etnološko družabno prireditev v vasi Draga, ki se bo to leto ponovila že tretjič.

Robi Jereb, predsednik
drustvo.draga@gmail.com

Utrip iz šolskih klopi

POROČILO O ŠOLSKEM LETU 2010/11 IN POGLED NAPREJ

Šolsko leto smo z velikim pričakovanjem pričeli v prostorih obnovljene in dograjene šole. Uradno odprtje je bilo 8. septembra; ker nam jo je zagodlo vreme, je slovesnost s krajšim kulturnim programom in govori potekala v Galeriji v mansardi. Ravnateljica Polona Rugelj, ki je zelo vestno spremljala dogajanja pri delu, je ob tem izpostavila župana Ruperta Goleta, ki mu gre največ zaslug za uresničitev projekta. Trak ob odprtju je poleg župana in ravnateljice prerezal tudi minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič. V govoru je poudaril pomen nove, prostorne šole. Navdušen je bil nad lepoto in likovnim bogastvom šole, ki ga je zbral, uredil in namestil v prostorih šole profesor Jože Zupan. Veseli smo bili, da se je odprtja udeležilo veliko domačinov in da so ta dan sprejeli kot praznik.

Že v naslednjih dneh smo imeli slovesno odprtje stalnih razstav – od že znanih Slovenske slikanice za otroke sveta in Izvirne ilustracije mladinskih del – obe v zelo povečanem obsegu – do novih Rastoča knjiga Občine Šentrupert in Rastoča knjiga svetovne mladinske književnosti. Poleg številnih gostov je bil slavnostni govornik mag. Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta RS.

Šolsko leto smo začeli s presenečenjem, saj nas je ravnateljica Polona Rugelj konec avgusta seznanila, da se bo s 1. decembrom 2010 upokojila. Po izvedenem razpisu je bila na mesto ravnateljice imenovana Mira Brezovar.

Šolo je v šolskem letu 2010/11 obiskovalo 220 učencev v 11 oddelkih.

Delo na šoli je bilo zelo razgibano, kajti novi, svetli in barviti prostori so nam dali novo energijo. Omogočili so nam ponovno izvajanje nekaterih dejavnosti: v računalniški učilnici so potekali računalniško opismenjevanje in izbirna predmeta računalniška omrežja in multimedija, gospodinjska učilnica je omogočila razgibano delo pri pouku gospodinjstva ter izbirnih predmetih načini prehranjevanja in sodobna priprava hrane.

Kmalu na začetku koledarskega leta smo imeli novo doživetje – odprtje sodobnega, ekološkega vrtca. Častna gostja je bila prva dama naše Države Barbara Miklič Türk, ki je dejala: »Ne bodite ponosni le na svojo zgodovino, temveč tudi na to, kar ste naredili sedaj!«

Učenci so bili zelo aktivni in veliko je bilo uspešnih; s knjižno nagrado za lep uspeh je bilo nagrajenih kar 80 učencev.

Sodelovali so na mnogih šolskih, regijskih in državnih tekmovanjih. Učenci so osvojili številna bronasta priznanja pri vseh organiziranih tekmovanjih na šoli, vidnejši rezultati na področnih in državnih tekmovanjih pa so naslednji:

- dve srebrni priznanji iz znanja angleščine: Martina Golob in Eva Gričar;
- tri priznanja iz znanja o sladkorni bolezni: srebrno Ana Krnc, zlato Eva Gričar in Lea Lamovšek;
- 5 srebrnih Vegovih priznanj: Ana Krnc, Eva Gričar, Gaja Brezovar, Ingrid Povše;
- srebrno priznanje iz znanja fizike: Eva Gričar;
- zlato priznanje iz logike: Eva Gričar;
- na nagradnem natečaju Safe.si so učenke 6. r. Nastja Breznikar, Teja Podlogar, Tajda Koščak, Sara Krnc, Katja Jerovšek in Tina Brcar za strip Pes osvojile 3. mesto;
- Vesela šola: srebrno priznanje 16 učencev: Julija Košak, Marija Krnc, Anamarija Gole, Urban Berk, Nika Hočevar, Rok Bačar, Rok Breznikar, Nika Brcar, Miha Brcar, Matej Kurent, Gaja Brezovar, Alma Zupan, Žan Hribar, Tina Zaplatar, Eva Gričar;
- šahistke Teja Podlogar, Zala Šturm in Nastja Breznikar so osvojile 3. mesto na Ekipnem osnovnošolskem državnem prvenstvu do 12 let;
- šahovski krožek je med 148 krožki v Sloveniji zasedel 12. mesto.

Omeniti moramo tudi učenca naše in Glasbene šole Trebnje Jana Anderliča, ki je na 40. tekmovanju mladih glasbenikov osvojil zlato plaketo med trobentači.

Po uspehih moramo vsekakor izpostaviti učenko 8. b razreda Evo Gričar, ki je bila po dosežkih najuspešnejša na šoli.

V nadaljevanju preberite njen portret.

Učenci so sodelovali tudi na raznih športnih tekmovanjih, likovnih in literarnih natečajih, množično pa so brali za slovensko (15 učencev je prebralo knjige za tri slovenske bralne značke), angleško in nemško bralno značko. Učenci prvega tri-

letja so že tekmovali v znanju matematike (Kenguru in Računanje je igra), od 2. razreda naprej pa tudi za Cankarjevo priznanje. Nagrade in pohvale smo podelili na zaključni prireditvi v šoli, 24. junija. Udeležil se je je tudi gospod župan Rupert Gole, ki je razdelil priznanja in vsem učencem povedal nekaj spodbudnih besed. Najboljši učenki Evi Gričar, šahistkam Teji Podlogar, Zali Šturm in Nastji Breznikar ter glasbeniku Janu Anderliču je izročil še posebno nagrado Občine Šentrupert.

Učenci so imeli možnost sodelovati pri raznih interesnih dejavnostih.

Pri delovanju nekaterih krožkov se je pokazala dobra povezanost z domačimi društvi. Izpostavila bi krožek Rdečega križa. Vanj je vključenih 24 učencev. Pri delu krožka se je izkazalo dobro sodelovanje s KO RK Šentrupert in predsednico Ružo Brcar ter z gospodom Vikijem Uhanom. Pri praktičnem delu iz prve pomoči jim je pomagala gospa Mojca Mihevc. Udeležili so se tekmovanj na medobčinski in področni ravni. Učenci so skupaj s KO RK sodelovali pri obiskovanju starostnikov na domovih in v domu starejših občanov, pri akciji Drobtinica in drugih priložnostih.

Tudi planinski krožek je dobro sodeloval s Planinskim društvom Polet Šentrupert; organizirali so šest izletniških pohodov in enega alpinističnega. V svet alpinizma jih je uvajal gospod Viki Uhan, ki jim je pokazal ustrezno opremo in jim dal še več koristnih informacij.

Na šoli smo imeli tudi nekaj odmevnih prireditev:

Na svojevrsten način smo praznovali slovenski kulturni praznik: v petek, 4, februarja, je bila na šoli predstavitev knjige Nisem več Matiček, ki so jo napisale učenke 8. razreda Špela Bizjak, Martina Golob, Eva Gričar, Ana Krnc, Tjaša Starič, Tina Zaplatar in Katja Žago pod mentorstvom slavistke Janje Jerovšek. Knjiga je nekaj posebnega, saj je nastajala kot »podajanka«.

15. aprila smo gostili Medobčinsko revijo šolskih pevskih zborov.

1. junija je našo šolo obiskal predsednik Države dr. Danilo Türk, ki si je ogledal šolo in novi vrtec Čebelica. Ko si je bežno ogledal razstavo ilustracij, je zapisal: »Čestitke za to izvrstno in sistematično skrb in predstavitev prispevka ilustratorjev k bralni in splošni kulturi pri nas, v Sloveniji in v vsem svetu. Sporočilna vrednost te razstave je izjemna.«

Naj omenim, da so pogosto delegacije na šoli in v vrtcu, ki si z zanimanjem ogledujejo pridobitvi mlade Občine Šentrupert.

Istega dne, 1. junija, smo imeli tudi bogato prireditev ob občinskem prazniku ŠOLA SE PREDSTAVI.

14. junija je bila valeta, na kateri se je od naše šole poslovilo 22 učencev 9. razreda.

Leto smo sklenili z zaključnim koncertom šolskih pevskih zborov GREMO V KINO.

Vsem mentorjem različnih dejavnosti se zahvaljujem za njihovo vztrajno delo. Zahvaliti se moram tudi staršem, ki otrokom stojijo ob strani in jih spodbujajo.

To je bil pogled nazaj;
kaj pa nas čaka vnaprej?

Najpomembnejše je, da bomo dobro vodili vzgojno-izobraževalno delo in otrokom omogočili pridobiti čim več znanja.

Novo šolsko leto prinaša nekaj novosti:

- v pouk se uvajajo novi učni načrti, ki bodo še popestrili delo in pridobivanje znanja;
- veliko pozornosti bomo posvetili izboljševanju branja;
- velik pomen bomo posvečali zdravi prehrani (brezmesni dan, zajtrk);
- vključili se bomo v EKO-šolo;
- skozi celo leto bo potekal projekt šole: Igre in igrače naših babic in dedkov.

V soboto, 12. maja 2012, bomo organizirali prireditev ŠPORT ŠPAS – dan druženja treh generacij. K sodelovanju bomo povabili tudi člane društev.

Veliko volje, prijetno in spodbudno okolje, ki ga bomo ustvarjali skupaj, nam bo vse to omogočilo.

Želimo si dobrega sodelovanja med starši in šolo in naj nas vrednote znanja, sodelovanja in medsebojnega spoštovanja popeljejo do zastavljenih ciljev.

Mira Brezovar, ravnateljica

»MOJI STARŠI SO MI ŽE OD MALEGA ZGLED DELAVNOSTI.«

EVA GRIČAR — NAJ učenka na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert v šolskem letu 2010/2011

V tem šolskem letu
je prejela naslednja priznanja:

- Bronasto in srebrno priznanje na tekmovanju iz Vesele šole
- Bronasto in srebrno priznanje za dosežen uspeh na tekmovanju iz angleščine
- Bronasto, srebrno in zlato Cankarjevo priznanje v tekmovanju iz slovenščine
- Bronasto priznanje za dosežek na šolskem tekmovanju iz zgodovine
- Bronasto in zlato priznanje za dosežen uspeh v znanju o sladkorni bolezni
- Bronasto Proteusovo priznanje za dosežke na tekmovanju iz znanja biologije
- Bronasto in srebrno Preglovo priznanje za dosežen rezultat iz znanja kemije
- Bronasto in srebrno priznanje za uspeh na tekmovanju iz fizike
- Bronasto priznanje za doseženo prvo mesto na šolskem tekmovanju iz logike
- Zlato priznanje za doseženo četrto mesto na državnem tekmovanju iz logike
- Bronasto priznanje za uspeh na tekmovanju Mednarodni matematični kenguru
- Srebrno priznanje za uspeh na področnem tekmovanju iz matematike
- Srebrno priznanje za uspešno sodelovanje pri angleški bralni znački

Osupljivo dolg seznam!

Prejela jih je ena sama učenka v enem šolskem letu!

Z vsem spoštovanjem si zasluži čestitke in občudovanje.

Seveda je Eva prejela tudi priznanje za izvrsten učni uspeh ob koncu 8. razreda (same petice!) To je bila knjiga Razumeti svet: Izzivi jutrišnjega dne

Eva, gotovo si za ta seznam priznanj dobila kakšno čestitko, pohvalo, dodatno priznanje …

Od Občine Šentrupert sem za dosežene uspehe na državnih tekmovanjih prejela pohvalo in darilo, za katerega se Občini Šentrupert iskreno zahvaljujem. Zaradi uspeha na državnem tekmovanju iz logike pa sem bila skupaj s starši povabljena na podelitev priznanj ZOTKS v Cankarjevem domu, kjer je bil navzoč tudi minister za šolstvo dr. Igor Lukšič.

Verjamem, da sta bila tisti dan mami Marija in oče Marko zelo ponosna nate – pa tudi ob vseh drugih priznanjih, ki si jih osvojila na tako različnih področjih.
Kako si izvedela za tekmovanja?

Za tekmovanja sem izvedela v šoli, od učiteljev, ki so nam jih predlagali, nas k njim spodbujali in nas kasneje nanja tudi pripravljali. Sicer pa sem se nekaterih tekmovanj udeležila že prejšnja leta, za druga pa sem vedela, ker se jih je uspešno udeleževala že moja sestra Simona.

Kako so potekale priprave na tekmovanja?

V šoli so nam učitelji posredovali snov ali vaje, ki smo jih učenci predelali. Za nekatera tekmovanja pa smo imeli z našimi mentorji vsak teden priprave, še aktivnejše pa v času pred tekmovanjem.

Gotovo je vsako priznanje zate zgodba zase. In to je kar celih dvajset zgodb! Midve jih bova morali strniti v odgovor le na eno vprašanje: Se lahko odločiš in poveš, katero od priznanj bi pa vendarle malo bolj izpostavila?

Vsako priznanje je zame posebno, saj sem v vsakega vložila precej truda in mojega časa. Največ pa mi pomenita Cankarjevo zlato priznanje in zlato priznanje iz logike, saj sem se tam najbolje odrezala. V Cankarjevo priznanje sem verjetno tudi vložila največ truda, ker je bilo potrebno podrobno poznati vsebino knjige Geniji z nasmehom in podatke o vseh avtorjih, ki so napisali kratka prozna dela, zbrana v tej antologiji slovenske sodobne mladinske kratke proze, na vsaki stopnji pa napisati razlagalni spis. Za to tekmovanje sem imela tudi veliko priprav s svojo mentorico, prof. Simono Razpet.

Pravzaprav naj bi bila tekmovanja drugi plan. Najbolj pomembno za vsakega učenca je učenje za čim boljši učni uspeh. To ti je tudi odlično uspelo. Zato je radovednost za dober »recept« pri tem na mestu. Povej ga, prosim!

Za uspešno učenje je zelo pomembno, da pri pouku poslušaš, saj si tako veliko zapomniš. Potem doma narediš domačo nalogo in preletiš snov, ki si jo slišal v šoli, da si jo še bolj vtisneš v spomin. Seveda pa pomaga, če imaš prostor, kjer se potem učiš, urejen, da te pri učenju ne motijo stvari okrog tebe in se lahko osredotočiš na snov, saj se tako tudi hitreje naučiš in si več zapomniš.

Tvoj »recept« v celoti »podpišem«in si ZELO želim, da bi ga videlo čim več tistih, ki bi jim prav prišel in da bi ga uspešno uporabljali. Seveda tudi tvoji sošolci.
Povej, so sošolci kaj ponosni nate? Kaj pa nevoščljivost?

Ne vem zagotovo, ali so moji sošolci ponosni name. Verjetno nekateri ja, drugi pa malo manj.

Tudi nevoščljivost se včasih občuti, a za to mi ni preveč mar.

Kako pa je z medsebojno pomočjo pri učenju? Si ti pripravljena pomagati sošolcem?

Z veseljem bi svojim sošolcem pomagala pri učenju, a le redko kdo prosi za pomoč.

Mogoče bodo po branju tega pogovora postali bolj pogumni.
Bi pa rekla, da si jim najbrž za vzor, čeprav tega glasno ne oznanjajo.
Po kom pa se ti zgledueš?

Nikoli nisem imela enega samega vzornika. Pri ljudeh sem vedno videla njihove dobre in slabe lastnosti. V nekaterih stvareh bi bila rada podobna svojim staršem, ki so mi že od malega vzor delavnosti in pridnosti. Zdaj pa me spodbujajo tudi k prizadevnosti v šoli in vztrajnosti pri učenju, moja sestra Simona pa mi je pri tem za zgled.

Imam pa tudi nekatere prijateljice, ki pozitivno vplivajo name.

Brez branja pri tako širokem znanju gotovo ne gre; kako je pri tebi z obveznim branjem in s tistim po lastni izbiri?

V šoli je res obvezno domače branje, pri branju za bralno značko pa bi učenci potrebovali več spodbude, da bi se branja dejansko lotili.

Jaz v branju zares uživam, zato me je običajno težje spraviti stran od knjige kot pa k njej. Knjige, ki jih berem, spadajo v zelo različne žanre, od napetih kriminalk do pretresljivih resničnih zgodb. Ker sem prebrala že ogromno dobrih knjig, nimam svoje najljubše knjige.

Da ne pozabiva: saj si osvojila tudi priznanje pri bralni znački, kajne?

Za opravljeno prvo bralno značko sem dobila priznanje, za drugo in tretjo pa knjižno nagrado Oh, ta kriza pisateljice Nejke Omahen.

Torej še eno priznanje več!
Ko sva že pri knjigah: v minulem šolskem letu si s sošolkami Špelo Bizjak, Martino Golob, Tjašo Starič, Tino Zaplatar, Katjo Žago in ilustratorko Ano Krnc napisala knjigo Nisem več Matiček.

Takrat, ko je bila odmevna predstavitev te knjige, si mi pravzaprav padla v oči kot sovoditeljica prireditve. Zdelo se mi je, da si imela kar precej niti povezovanja v svojih rokah.
Po čem si boš najbolj zapomnila to knjigo in dogajanja okrog nje?

Dekleta smo se pod mentorstvom slavistke Janje Jerovšek v času pisanja in pripravljanja na prireditev močno povezale, saj smo vse imele en sam cilj – izdati knjigo in napraviti kar najboljšo predstavitev. Vse skupaj je bila izkušnja, ki mi je najbolj zaznamovala lansko šolsko leto in si jo bom za vedno zapomnila.

Bi tako izkušnjo želela kdaj ponoviti?

V prihodnosti si želim še kdaj sodelovati pri nastajanju kakšne knjige, morda pa bi jo celo sama napisala.

Glede na bralne navade, kjer bogatiš besedni zaklad, in na uspehe na tem področju se ti bo to najbrž tudi uresničilo.

Pa pojdiva še malo po tej »poti«. Na eni od šolskih prireditev, kjer si bila spet sovoditeljica, si povedala tudi svojo pesem in doživela kar lep aplavz. Kako je nastala?

Pesem Iščem srečo sem začela pisati v šoli, ko nam je naša učiteljica slovenščine Janja Jerovšek pri pouku predlagala, da bi vsak napisal pesem. Pisali naj bi o prijateljstvu, ljubezni, počitnicah, družini, naravi in o drugih rečeh, ki nas osrečujejo ali – v mojem primeru – o sreči nasploh.

Pri naslednji uri smo pesmi prebrali in učiteljica me je prosila, naj svojo recitiram na prireditvi.

Bi jo povedala še za bralce glasila ŠentRUPERT?

IŠČEM SREČO

Kje je sreča doma?
V travi, na polju,
jo kdo skrito ima?
O, le kje je doma?

Že dolgo jo iščem,
je najti ne znam.
Če kdo mi pomaga,
tudi njemu jo dam.

Je sreča v zdravju, življenju,
je skrita v ljudeh?
Potem naj žalost prežene,
kot solze premaga otroški smeh.

Pa vsi drobni trenutki?
Stisk roke, topel pogled,
njen obisk ali njegov nasmeh?
Piš vetra, žar sonca, lep razgled?

Če vse to je sreča,
potem jo že imam!
Pridi zdaj bliže,
še tebi jo dam.

Si po tistem napisala še kakšno pesem?

Čakam na navdih.

Tudi prav.

Eva – sovoditeljica raznih prireditev. Imaš v tej vlogi kaj treme?

Vodenje prireditev mi je v veselje in v čast. Pred nastopi imam še vedno precej treme, čeprav sem že veliko nastopala, predvsem z igranjem na klavir.

No, vidiš, zdaj sva se sukali predvsem okrog dogajanja v zvezi s šolo, pa se malo pomudiva še pri tem, kar te veseli izven šole.

Obiskujem tudi glasbeno šolo, kjer igram klavir pod mentorstvom prof. Vivine Gazvoda. Vpisala sem se v šesti razred, s katerim se bo nižja glasbena šola zame končala.

Ali je sploh mogoče, da bi imela ob vsem tem, kar si dosegla, tudi kaj prostega časa?

Če si prav razporediš delo, pride priložnost tudi za prosti čas. Seveda ga imam. Takrat berem, grem v naravo ali poslušam glasbo. Čas mi ostane tudi za televizijo in računalnik, vendar s tem ne pretiravam.

Počitnice so ti gotovo dobro dele. Kako si jih po tako uspešnem šolskem letu preživela?

Privoščila sem si oddih in sprostitev od šolskih obveznosti. Z družino smo šli na kakšen izlet v hribe, tudi na morje in na obisk k sorodnikom. S Planinskim društvom Polet pa sem bila celo prvič na Triglavu. Kljub utrujenosti sem na izletu zelo uživala in mi bo ostal v lepem spominu. Predvsem pa sem veliko brala, kolesarila, rolala, pogledala kakšen film in se srečala s prijatelji. Seveda pa sem kaj pomagala tudi doma. In med šolskim letom se tudi vključim pri domačih opravilih. Da ne bo kdo mislil, da se samo učim.

In že je tu novo šolsko leto.

S kakšnimi mislimi začenjaš zadnji razred osnovne šole? Imaš kakšno posebno željo?

Naša šola je že na pogled zelo lepa. Poleg lepe zunanjosti, ki jo je dobila s prenovo, krasijo njeno notranjost še čudovite slike: Stalna razstava izvirnih ilustracij mladinskih del, Slovenske slikanice za otroke sveta, pa še Rastoča knjiga Občine Šentrupert in Rastoča knjiga svetovne mladinske književnosti. Vse to daje šolskim stenam prijetno živahnost. Mislim, da na naši šoli dobivam dobro podlago za naprej. Tudi moja sestra Simona, ki sedaj obiskuje Gimnazijo Novo mesto, pravi, da je vesela, ker je hodila na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, ker je tukaj vsakemu učencu omogočeno, da si pridobi ogromno znanja, potrebnega v nadaljnjem izobraževanju, če le vložiš v to tudi nekaj svojega truda.

Ker me zelo zanimajo tuji jeziki, si želim, da bi imeli na šoli možnost učenja še kakšnega tujega jezika; moja izbira bi bila poleg nemščine in angleščine še francoščina in španščina.

Še malo naprej: načrti za prihodnost. Si že odločena, kje boš nadaljevala šolanje?

Ta odločitev je za večino učencev težka in tudi sama še nisem popolnoma odločena. Glede bolj oddaljene prihodnosti še nimam natančnih načrtov, trenutno pa me najbolj zanima angleščina …

Srečo, praviš v pesmi, že imaš. Naj te spremlja še naprej!

K Tvojim priznanjem pa bi bilo treba dodati vsaj še dve: priznanje za skromnost in priznanje za prijaznost!

Danica Zupan

PRIJATELJA?

»Anja!« je učiteljica na ves glas name zavpila sredi pouka. Vse glave so se obrnile k meni. Manca, ki je sedela zraven mene, mi je na list papirja hitro napisala letnico, ki sem jo na glas prebrala: »1492,« ne da bi vedela, kakšno je bilo vprašanje. Zgodovine nisem nikoli marala. Do konca ure me je učiteljica nadlegovala s svojimi dolgočasnimi vprašanji, mene pa je reševala le Mančina pomoč.

Ko je končno zazvonilo, me je Manca takoj pokarala:

»Anja, jo moraš res vsako uro razjeziti? Enkrat naju bo razsedla, me prav zanima, kdo ti bo potem pomagal. Zdaj pa mi hitro povej, kaj si torej izvedela pomembnejšega od zgodovine?«

»No, saj ne, da je res pomembnejše,« sem začela, »je pa veliko bolj zanimivo! V osmi c je med to uro prišel nov fant. Poglej, tole njegovo sliko mi je poslala Lara. A ni čudovit?«

Manca je bežno pogledala fotografijo na mojem telefonu in se nasmehnila:

»Dobro, no, ni slab primerek, ampak da ni moglo počakati do odmora …«

»Seveda ni moglo počakati. Pa tudi če bi lahko, že rajši razmišljam o tem kot pa o zgodovini.« Še enkrat sem pogledala na njegovo fotografijo.

Manca je le zmajala z glavo, v tistem trenutku pa je zazvonilo in začela se je še ena ura mučenja, kemija.

Med naslednjim odmorom sem sama šla po hodniku in tam sem ga videla. Prav zares je bil čudovit. In sam. Približala sem se mu in dejala:

»A, nisem te še videla na naši šoli. Si prišel pred kratkim?«

Prisrčno zmedeno me je pogledal, potem pa dejal:

»Ja, no, danes sem prišel. In mislim, da sem se izgubil. Nikjer ne najdem knjižnice. Saj sem spraševal svoje nove sošolce, pa se je vsem nekam zelo mudilo.«

Zares me je šokiralo, da mu ni nihče hotel pomagati. Popeljala sem ga do knjižnice, kjer sva se poslovila. Ko sem že odhajala, pa je za mano zaklical:

»Hej, ime mi je Jan!«

Obrnila sem se, se nasmehnila in dejala:

»Jaz sem Anja.«

Po koncu pouka sem pred šolo zopet naletela nanj. Vprašala sem ga, kje živi, in doživela tisti dan prvo razočaranje. Živel je na čisto drugem koncu mesta kot jaz. Kljub temu sem se ponudila, da ga pospremim do doma.

»Pa imaš čas?« je vprašal. »Nam so danes dali ogromno domače naloge.«

Pomislila sem, da zagotovo ne toliko kot nam, a nikakor nisem hotela zapraviti priložnosti, da bi bila čim več skupaj, zato sem rekla:

»Ne, čisto malo naloge imam. Zares, dovolj časa imam.«

Po poti sva se pogovarjala o vsem mogočem. Predvsem o njegovem življenju, družini, prijateljih, razlogu za selitev. Čutila sem, da mi zaupa, čeprav sva se šele spoznala. Tik preden sva po polurni hoji prišla do bloka, kjer je živel, sva se začela pogovarjati o ljubezni. Ker pa je imel ogromno dela, temu pogovoru nisva prišla do konca.

Dva tedna sem ga vsak dan pospremila domov in neizmerno uživala v njegovi družbi. Le malo me je skrbelo za šolo, saj sem porabila ogromno časa zanj. A na to sem ob njegovem nasmehu pozabila. Z vsakodnevnim zapravljanjem časa pa sem ob živce spravljala Manco, saj sem v šoli vedela še manj kot običajno, še redkeje sem imela domačo nalogo in še pogosteje me je morala reševati pred učitelji.

»Da ne boš zaradi tega Jana zapravila preveč časa,« je nekega dne zopet začela najedati. »Si mogoče opazila, da on pravzaprav ne zapravlja časa zate? Da vedno ti pospremiš domov njega in on nikoli tebe? Mogoče mu sploh ni mar zate, ti pa tratiš čas zanj. Ne bo se dobro končalo, če ne boš za šolo delala prav nič!«

Kadar je začela takole modrovati, mi je šla pošteno na živce.

»Pa saj delam za šolo. Sicer pa tako ali tako ti vse veš, zakaj bi morala še jaz?«

»Anja, ne izzivaj sreče. Če se ne boš zresnila, ti ne bom več pomagala!«

Zavila sem z očmi: »Zdaj me pa res skrbi. Kot da tega nisi rekla že vsaj stokrat, pa mi še vedno pomagaš!«

»Anja, resno mislim. Če ne boš …«

Tega stavka ni dokončala, saj sem zagledala Jana, ki me je čakal, da bi ga pospremila. Manci sem rekla le: »Adijo in jutri nikar ne bodi tako zoprna!« in stekla k Janu.

Sredi poti do njegovega doma je začelo močno deževati, a dežnika ni imel nobeden od naju. Rekel je, da lahko grem kar domov, a sem odklonila. Sicer sem upala, da bo vztrajal, pa ni. Tako sem domov prišla vsa premočena. Ker sta bila oba starša popoldne v službi, sem bila prepričana, da ne bosta niti opazila, ampak sem se motila. Ko je mama zvečer prišla domov, sem imela že visoko vročino in takoj sem vedela, da zame šole nekaj časa ne bo. Nekaj tednov nazaj bi bila tega vesela, a zdaj sem se bala, kaj si bo mislil Jan, ko me ne bo, da bi ga pospremila. Tik preden sem zaspala, sem še pomislila na možnost, da bi Jan poizvedel, kje živim, in prišel na obisk.

V šolo nisem šla cel teden, a v tem času sem prejela le dva obiska. Obakrat je bila Manca, ki mi je prinesla zvezke. Pa še z njo sva se skregali, ker je hotela grdo govoriti o Janu.

Ko sem se končno zdrava vrnila v šolo, sem pričakovala, da bom spet nekje zagledala Jana, samega, čakajočega name. Videla pa sem ga v družbi kopice deklet. Ker sem mislila, da sva močno povezana, sem šla kar tja in ga pozdravila, on pa me je najprej malce začudeno pogledal, potem pa odzdravil:

»O, živijo, Klavdija. A, saj si Klavdija, ne?«

Zmedeno sem ga pogledala, saj nisem vedela, ali se šali ali je resno pozabil moje ime. Počasi sem mu odgovorila: »Anja sem, Anja.«

»O, no, pa Anja,« je brezbrižno odvrnil. Jaz pa sem se počutila, kot bi me nekdo polil z vedrom ledeno hladne vode. Vsej kopici deklet okoli njega se je situacija zdela grozno smešna. Počasi so se spet zatopili v pogovor, jaz pa sem še kar stala tam zraven in čakala, da se bo Jan obrnil in rekel, da se šali. Solze so se mi nabirale v očeh in verjetno bi se kar sredi hodnika šole zjokala, če ne bi pravi čas prišla Manca in me odvlekla stran. Ko sva bili končno sami, sem začela jokati. Manca me je najprej gledala, kot bi mi hotela reči: »Kaj sem ti rekla?« Začela me je tolažiti in zaradi potoka solz, ki nikakor niso hotele nehati teči, sva skoraj zamudili pouk.

Od tistega dne Jana nisem nikoli več pospremila domov, pa vendar ni nikoli hodil sam. Vsak teden ga je spremljalo drugo dekle. Mene ni niti pogledal več in jaz ne njega. Vse skupaj pa je zelo ugajalo Manci, saj sem začela resneje delati za šolo in ji s svojim neznanjem nisem več povzročala skrbi. No, vsaj dokler se nisem drugič zaljubila.

Eva Gričar, 9. razred

PRVI ŠOLSKI DAN

Na prvi šolski dan je učenke in učence Osnovne šole dr. Pavla Lunačka Šentrupert pred prehodom šolskega praga pozdravil domači župan, za varno pot v šolo pa je prvih sedem dni skrbelo devet prostovoljcev, po trije iz Društva upokojencev Šentrupert, Prostovoljnega gasilskega Šentrupert ter iz Zveze šoferjev in avtomehanikov Trebnje.

Z vstopom v novo šolsko leto je učence in učenke pričakal nov vozni red organiziranega prevoza v šolo. Nove poti so objavljene na spletni strani šentruperske osnovne šole, v šolski publikaciji, starši vozačev pa so bili o spremembah obveščeni tudi po pošti.

Petra Krnc

PRVI ŠOLSKI DAN NAŠIH PRVČKOV

1. september je bil za novo generacijo prvošolcev prav poseben dan. Otroke, ki so prvič zakorakali v našo šolo, in njihove starše sta najprej pozdravila ga. ravnateljica Mira Brezovar in župan Rupert Gole. Z dramskim nastopom so jih razveselili učenci plesno-dramske skupine, nato pa je sledil svečan vstop v učilnico 1. razreda, kjer so dobili tudi darilo. Z vzgojiteljico Ireno Dim sva starše seznanili z informacijami, po njihovem odhodu pa sva se spoznali z dvajsetimi novimi prvošolci. Skupaj smo pojedli odlično torto, ki jo je za nas spekla kuharica Marinka. Po sproščenosti in navdušenju prvošolcev sklepam, da smo skupaj preživeli prijeten prvi šolski dan.

Katja Kramer, razredničarka 1. razreda

KRISTINA GREGORČIČ SLOVENSKA NAJ DIJAKINJA

Dijaška organizacija Slovenije je s podporo Ministrstva za šolstvo in šport v šolskem letu 2010/2011 prvič pripravila izbor za najuspešnejšega dijaka in dijakinjo v tem šolskem letu. Namen projekta je spodbuditi slovenske dijake k delovanju na več področjih ter k razvijanju lastnih potencialov tudi na področjih izven šolskih klopi. Na Srednji šoli Josipa Jurčiča smo na predlog dijaške skupnosti za naj dijakinjo predlagali dijakinjo 3. letnika gimnazije – Kristino Gregorčič.

Kriteriji, po katerih je komisija izbirala najboljše med najboljšimi, so vsebovali tri poglavja – učni uspeh, uspehi na tekmovanjih in delo na družbenem področju. Kristino so na prvo mesto postavili njen odlični uspeh na Srednji šoli Josipa Jurčiča, vzporedno šolanje na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana ter izjemni uspehi na tekmovanjih. Njene vitrine krasijo zlato Cankarjevo priznanje, dve zlati priznanji na državnem tekmovanju iz nemškega jezika, zlato priznanje na državnem tekmovanju

iz angleškega jezika, zlata plaketa in 1. nagrada 39. državnega tekmovanja mladih glasbenikov in še bi lahko naštevali. Seveda ne moremo mimo dejstva, da je Kristina s svojo kljunasto flavto nepogrešljiva gostja šolskih prireditev, za njo pa je tudi že lepo število solističnih nastopov na državni in mednarodni ravni.

Zaključna slovesnost projekta Naj dijak /naj dijakinja je bila v petek, 10. junija, na Ministrstvu za šolstvo in šport. Priznanji sta podelila minister dr. Igor Lukšič in predsednik dijaške organizacije Slovenije Aleš Kurnik. Naj dijakinja je postala Kristina Gregorčič, naj dijak pa Nace Mohorič, dijak drugega letnika velenjske gimnazije.

14. junija je Kristino sprejel tudi župan Občine Ivančna Gorica Dušan Strnad. Njegovo priznanje sta prejela tako naj dijakinja Kristina kot tudi ravnatelj Srednje šole Josipa Jurčiča Milan Jevnikar. Župan je izrazil veselje in navdušenje nad Kristininim izjemnim dosežkom ter dodal, da je ponosen na šolo, ki spodbuja mlade k celostnemu razvoju.

Kristina, se nam lahko še sama na kratko predstaviš?

Sem dijakinja 3. letnika SŠJJ z Rakovnika pri Šentrupertu, ki se zelo rada ukvarja z glasbo, zanimajo pa jo tudi jeziki in naravoslovje. Najraje poslušam glasbo in pojem (seveda, ko sem sama) – poslušam pa v glavnem jazz, pop, rock in reggae, pa seveda klasiko.

Kako je pravzaprav sedeti »na dveh stolih« - obiskovati dve šoli? Kakšne so prednosti in slabosti takšnega izobraževanja?

Prva prednost je, da nikoli, ampak res nikoli ni dolgčas, ker si stalno zaposlen. Zato sicer ni časa za poležavanje in celodnevno sedenje za računalnikom, toda to me verjetno niti veselilo ne bi. Ker je obveznosti veliko, si se naravnost prisiljen disciplinirati, kar pomeni, da se moraš navaditi, da svoj popoldanski čas razdeliš tako, da vsaki izmed dejavnosti, s katerimi se ukvarjaš, posvetiš nekaj časa. Prelaganje obveznosti zato ne pride v poštev.

Poleg tega spoznaš veliko ljudi. Na žalost to vključuje tudi spoznavanje kakšnih manj prijetnih oseb, ki ti ne želijo ravno dobro, se pa zato naučiš, kako se je treba s tovrstnimi ljudmi obnašati oziroma kako uspešno omiliti njihov negativni vpliv. Seveda skleneš tudi močna prijateljstva z ljudmi z različnih koncev Slovenije. Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana je namreč ustanova, na kateri se šolajo glasbeniki iz vse Slovenije, torej gre za pravo »multikulturno« šolo.

Sicer pa sem v matični šoli na gimnaziji v Ivančni Gorici naletela na veliko razumevanja za vzporedno šolanje, za kar sem zelo hvaležna tako profesorjem kot ravnatelju.

Kako je s tvojim prostim časom?

Ker se z glasbo zelo rada ukvarjam in je to postalo že neločljiv del mojega življenja, ukvarjanje z njo dojemam kot svoj prosti čas in ne kot nekakšno težaško delo. Resda je potrebno redno vaditi in včasih cele ure uriti samo nekaj taktov, toda končni izdelek, to pomeni, dobro odigrana skladba, na koncertu poplača ves trud. Poleg tega se, ko igram flavto, vedno sprostim in umirim.

V prostem času v morda bolj »običajnem« pomenu besede pa grem večkrat na sprehod, berem, poslušam glasbo, včasih gledam filme in veliko sanjarim o najrazličnejših stvareh.

Če malce karikiram stvar in seštejem vse – ure, ki jih porabim za vadenje, in čas, ko gledam televizijo, poslušam glasbo ali berem – na koncu lahko ugotovim, da imam prostega časa morda več kot marsikateri dijak.

Kateri so tisti tvoji uspehi, ki ti največ pomenijo in si nanje najbolj ponosna?

Vsakega sem vesela, ker me napolni z novo energijo. Verjetno pa sem najbolj vesela, da sem maturirala na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana. Na žalost tam z eno od profesoric (milo rečeno) nisem imela ravno sreče, kar je mojemu šolanju pridalo nekaj grenkega priokusa. Zato sem še toliko bolj vesela in morda res kar malo ponosna, da nisem klonila pod marsikatero neprijetnostjo, pod katero sem se znašla.

In za konec - kaj ti pomeni naziv **naj dijakinja**?

Pomeni mi predvsem priznanje za trud in predanost dejavnostim, s katerimi se ukvarjam. Hkrati pa predstavlja lepo izkušnjo, saj so z mano opravili več intervjujev. Ob tem sem dobila neposreden vpogled v delo novinarjev. Verjetno najbolj zanimivi izkušnji sta bili ravno snemanji pogovorov (skupaj z Nacetom, naj dijakom) tako v studiu Radia Slovenija kot v studiu oddaje NLP. Tega gotovo ne bom nikoli pozabila.

Dragica Šteh

Kulturni utrip

SÀRMEDE V ŠENTRUPERTU
16. IX. - 16. X. 2011

V Šentrupertu smo odprli del mednarodne razstave iz italijanskega mesteca Sàrmede "Le immagini della fantasia", Podobe fantazije

16. septembra 2011 smo v Galeriji v OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert odprli razstavo Podobe fantazije, Sàrmede v Šentrupertu. Gre za del razstave, ki smo ga prenesli iz majhnega italijanskega mesta Sàrmede in pomeni začetek povezovanja dveh majhnih občin, ki jima je skupna ilustracija vseh možnih stilov in vsebin. Šentrupert želi po zgledu mesteca, ki leži v pokrajini Venetto in je danes svetovno znano po festivalu ilustracij, na katerem se vsako leto zberejo najboljši svetovni ilustratorji, zgraditi podobno zgodbo o uspehu.

Sàrmede, mesto Podob fantazije

Sàrmede je prelepo mestece, stisnjeno v kulise hribov pred Dolomite. Tam se vsako jesen srečajo pravljice. V pokrajini pravljic, Paese della fiaba, se zgodijo Podobe fantazije – Le immagini della fantasia. Vsakoletni svetovni pregled mladinske ilustracije in literature se bo v letu 2012 zgodil že tridesetič.

Duša, motor in srce razstave je prof. **Leo Pizzol**, veliki poznavalec svetovne ilustracije. Skupaj s Čehom **Štěpánom Zavřelom**, slikarjem, pisateljem, lutkarjem, založnikom in filmarjem, ki je dolga leta živel in leta 1999 umrl v mestu Sàrmede, je leta in leta postavljal trdne temelje dogodku, s katerim sedaj diha celotna pokrajina Vittorio Venetto.

Freske Štěpána Zavřela krasijo fasade številnih hiš njegovega mesta, mesto pa je v začetku novega tisočletja vzpostavilo fundacijo z njegovim imenom, v kateri se vrstijo vzporedni dogodki in aktualne postavitve razstav.

Nekaj dejstev in številk o razstavi v mestu Sàrmede:

- Vsako leto si obiskovalci lahko ogledajo več kot 300 ilustracij najboljših avtorjev z vsega sveta.
- Mednarodne šole ilustracije se vsako leto udeleži 500 učencev.
- Številni obiskovalci, približno 40.000 vsako leto.
- Razstava namerava postati način seznanjanja in stalnega izboljševanja ustvarjenih del, leto za letom, na mednarodni ravni. Predstavljanje najnovejših smernic in razvoja sodobne ilustracije publiki, ki bo vedno rasla.
- Na podlagi široke vrste učnih aktivnosti je razstava vedno poudarjala in promovirala kulturni pomen in izobraževalno vrednost ilustracij.
- Mednarodna šola ilustracij je srce razstave in prinaša ustvarjalno energijo: tako umetnikom, ki poučujejo in spoznavajo najbolj stimulativne aspekte svoje osebne izkušnje učencev, do učencev, ki šoli prinašajo nove ideje in strast do učenja ilustriranja na samostojen in originalen način.

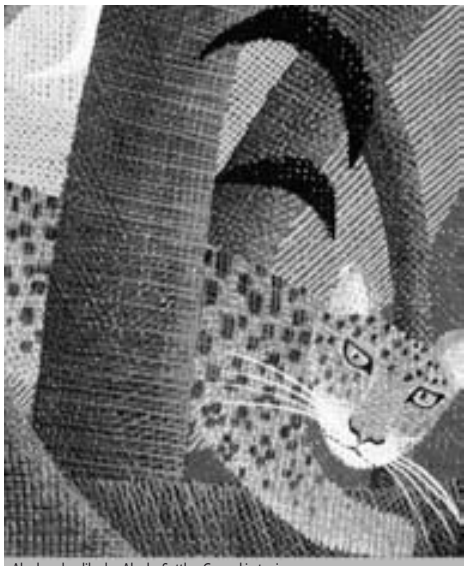
Likovno utripanje Šentruperta

Šentrupert ima s svojima edinstvenima zbirkama Slovenske slikanice za otroke sveta in Izvirne ilustracije mladinskih del primeren temelj, da postane dopolnilo manifestaciji v mestu Sàrmede.

Stalna postavitev Slovenske slikanice za otroke sveta v Osnovni šoli dr. Pavla Lunačka Šentrupert danes šteje 445 literarnih del v 26 svetovnih jezikih, na razstavi Izvirne ilustracije mladinskih del pa je na ogled 450 izvirnikov in 50 grafičnih listov več kot 60 slovenskih ilustratorjev.

Da Šentrupert tako že zdaj utripa v likovnih podobah, je zaslužen nekdanji ravnatelj Osnovne šole dr. Pavla Lunačka prof. **Jože Zupan**. Prav zaradi njegove ljubezni do ilustracije je Šentrupert postal topel dom mladinske knjige in ilustracije, in sicer že v šolskem letu 1993/94. Zares.

Takrat so, na pobudo pisateljice Kristine Brenkove in ob entuziastičnem prizadevanju prof. Jožeta Zupana, v knjižnici prvič odprli razstavo slikanic, po hodniku pa so se začele širiti ilustracije. Vendar je ogenj te zgodbe začel tleti že ob koncu aprila 1975 z razstavo arhitekta in slikarja Borisa Kobeta

Akademska slikarka Alenka Sottler: Gepard in tapir

Šentrupert v letnih časih. Kot je napisal likovni pedagog in ustvarjalec Branko Šuster, je bila to »prva spodbuda, da bi šola likovno utripala«.

Immagini v Šentrupertu

Ko je **Leo Pizzol** skupaj z županom mesteca Sàrmede na povabilo župana **Ruperta Goleta** obiskal Šentrupert, je z veseljem sprejel pobudo o sodelovanju in, brez vsakih zadržkov zaradi majhnosti kraja, pristal, da bo selekcijo in postavitev razstave v prostorih Osnovne šole dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu vzel v svoje roke.

Zato so skupni nameni in načrti za sodelovanje v prihodnje še večji. Srečali sta se dve mesteci, z avtom oddaljeni malo več kot dve uri vožnje, v katerih ustvarjajo s prizadevnostjo, z znanjem in ljubeznijo. Brez veliko hrupa in nepotrebnega blišča. Za tiste, ki znajo ceniti.

V razstavnih prostorih obnovljene šole, v Galeriji v mansardi, je od 16. septembra do 16. oktobra razstavljena selekcija osem-

indvajsete edicije Sàrmede 2010. »Podobe fantazije« je tokrat v Sàrmede predstavila 40 umetnikov iz dvajsetih držav sveta, skupaj s tiskanimi izvodi v originalu in prevodih, selektivno predstavitvijo izbranega, povabljenega umetnika (Beatrice Allemagna) in ilustracij na izbrano temo (Pravljice iz Brazilije). Razstavo so po odprtju v oktobru 2010 letos v marcu predstavili v Sarasoti na Floridi, v Mestni hiši v Venzone (UD), v Sienni, Vicenzi, avstrijskem St. Jakobu, nova, devetindvajseta, pa se letos v mestu Sàrmede začenja 22.oktobra.

Žal je Galerija v mansardi šentruperske šole premajhna za predstavitev celotne razstave. Zmanjšani obseg, ki ga je arhitektka **Maruša Stupica** pripravila s pomočjo gospe **Wande Del Cin**, je obdržal koncept postavitve, ki poleg svetovne selekcije predstavlja še posebej izbranega avtorja - častnega gosta (ospito de honore) s pregledno osebno razstavo, in vsako leto ponudi še tematsko razstavo, iz dežele pravljic izbranega kulturnega področja. V letu 2010 se je predstavila Brazilija.

Na naši razstavi smo predstavili skupno 46 avtorjev, ki prihajajo iz 20 dežel, od tega 23 žensk in 13 moških (z žensko dušo). Vsi so uspeli obdržati otroka v sebi. Častna gostja razstave je Beatrice Allemagna. Mi smo se, žal, omejili na samo tri okvire iz serije »Potreti«. Leta 2010 je Bohemia Press - Trieste izdala knjigo Štěpána Zavřela: »Il sole ritrovato« (Spet najdeno sonce), iz katere so trije predstavljeni okviri. Eva Montanari je bila izbrana, da ilustracije v svoji avtorski knjigi »Inseguendo Degas« (Kite Edizioni, Padova 2010) predstavi na temo: »Comme nasce un libro illustrato« (Kako se rodi slikanica). Predstavitev je vsakoletni hit razstave, že nekaj let zapored. Ta del predstavljamo na sedmih panojih, v celoti. V razpisu za sodelovanje, ki gre v obliki leafleta in čez splet, v obtok takoj po odprtju aktualne prireditve, je postavljena tudi tema z generalnim naslovom »Pravljice sveta«. Nanjo se poleg izbranih umetnikov odzovejo tudi mladi udeleženci seminarjev, ki v tedenskih terminih potekajo od začetka aprila do konca septembra. V 28. ediciji so to »Zgodbe iz Brazilije«. Izbrali smo pravljico: »**Gepard in tapir«, ki jo je ilustrirala tudi Alenka Sottler** in tako smo njeno umetnino soočili s še sedmimi avtorji, med njimi sta dve udeleženki seminarja v letu 2010.

In naprej ...

Razstava, ki si jo lahko ogledate od 16. septembra do 16. oktobra v Galeriji OŠ dr. Pavla Lunačka, pa je le začetek šentruperske različice Podob fantazije. Že v oktobru bo razpisan natečaj za mlade ilustratorje. Izbrana zgodba, pravljica ali basen iz okolja Šentruperta bo vsebinski nosilec za ilustracijo v izbrani tehniki. Mednarodna žirija bo izbrala tri najboljše, ki jim bo Občina Šentrupert kot nagrado omogočila udeležbo na naslednjem mednarodnem likovnem seminarju. V mestu Sàrmede, seveda.

Vabljeni torej od 16. septembra do 16. oktobra v najvišje prostore Osnovne šole dr. Pavla Lunačka Šentrupert. Začenjamo fantazijsko potovanje v zgodbe, legende in pripovedi dežel sveta, v univerzalnem jeziku umetnosti.

Župan Rupert Gole o razstavi: "Šentrupert s svojo zbirko v šoli zagotovo predstavlja unikat v slovenskem prostoru. Večkrat slišimo govoriti, da je to potencial, zdaj pa se pravzaprav dogaja tisto konkretno, konkreten korak naprej, da našo galerijo promoviramo tudi izven meja."

diplomirana novinarka **Mateja Ramovš,**
novinarka na Radiu Slovenija

Društvo BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE — ZPMS ZAČELO SEZONO V ŠENTRUPERTU

Osnovna šola dr. Pavla Lunačka Šentrupert je že tretjič gostila osrednji odbor Bralne značke, da bi karseda slovesno začeli novo sezono branja.

Uvod je bil slovesno naravnan – tudi zato, ker je 22. maja letos minilo 50 let, odkar sta na Prevaljah pobudnika gibanja Stanko Kotnik in Leopold Suhodolčan podelila prve značke. Tudi glasbeni program - violina – je bil nekaj posebnega, saj so nastopili dolgoletni predsednik Igor Longyka z vnukom Oskarjem in vnukinja nekdanjega predsednika Alma Zupan ob klavirski spremljavi Damjane Zupan.

V nadaljevanju pa je bilo najprej v znamenju praznika - 17. september je dan zlatih knjig. Najprej so devetošolke predstavile svojo knjigo Nisem več Matiček, vse pa nas je nasmejal pisatelj Tone Partljič.

Po delovnem druženju je Bralno društvo v sodelovanju z Javnim skladom za kulturne dejavnosti predstavilo zbornik BRANJE JE POTOVANJE, ki je izšel ob 50-letnici prve podelitve bralnih značk. Zbornik predstavlja celotno zgodovino plemenitega gibanja, edinstvenega v svetu. S Šentrupertom je zbornik še kako povezan; urednik je bil Jože Zupan, delo pa lepšajo ilustracije s šentruperske šole; sodelavci Manca Perko, Miha Mohor, Tilka Jamnik, Igor Longyka in igrivi Slavko Pregl pa so pripomogli, da je bila nadvse živahna predstavitev.

Najbolj vztrajni pa so ostali še na odprtju razstave Sarmede - Podobe fantazije; predstavitev je vodila Mateja Ramovš; poleg delegacije mesteca Sarmede (župan Eddi Canzian, direktor Fundacije Mostra Leo Pizzol in podpredsednik omenjene fundacije Rino Masutti) in našega vodstva so bili med drugimi Alenka Sottler, ki že nekaj let sodeluje s Sarmede, avtorica izbora Maruša Stupica, nepogrešljiva osebnost likovnega prostora, vztrajala sta bivša predsednika bralne značke Slavko Pregl in Igor Longyka, obiskovalci pa so se zbrali iz vseh krajev nekdanje Občine Trebnje. Gostoljubna šola dr. Pavla Lunačka Šentruperrt je tako ves dan žarela od ljubezni do knjige in ilustracije. K vsemu vzdušju pa je kot piko na i ob predstavitvi razstave Podobe fantazije dal tudi glasbeni program, ki so ga izvajali Kristina Gregorčič, Zoltan Peter in Mitja Jeršič z Glasbene šole Trebnje.

Dan pred 17. septembrom bo za vse obiskovalce nepozaben spomin - tudi zato, ker nihče ni pozabil omeniti okroglega rojstnega dne našega župana Ruperta Goleta!

J. Z.

NAJ ŽIVI PESEM

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA DRUŠTVA UPOKOJENCEV JOŽETOM BRCARJEM

Pesem človeka druži vse življenje; zamrla je sicer fantovska pesem dekletom, druženja pa se kar ne morejo končati brez pesmi. Pesem se oglasi ob verskih obredih in tudi ob slovesu.
Nekako pa se pesem najbolj razbohoti v tretjem življenjskem obdobju. Kako je s pesmijo v tem času, pa nam bo vedel povedati gospod Jože Brcar, pobudnik ustanovitve Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Šentrupert in tudi njegov predsednik.

Ali Vas je tudi že v mladosti spremljala pesem – ali takrat ni bilo časa, ker je bilo poleg šole treba krepko prijeti za delo, saj izhajate iz številne družine?

Kljub vsem naporom in težkim časom po vojni smo za pesem vedno našli čas; če ne drugje, pa ob delu, posebno ob večernih opravilih, kot so na primer ličkanje koruze, mletje ali tolčenje sadja za jabolčnik, metje prosa ali 'prešanju' grozdja ob trgatvi. Še največkrat pa se je našel čas za pesem ob nedeljah, ki je bil nekako določen za druženje, posebno v popoldanskem času.

Ker je v Šentrupertu v času moje upokojitve obstajal poleg šolskih zborov samo še cerkveni pevski zbor, sem začel razmišljati, da bi bilo dobro ustanoviti še kakšen zbor, da bi tako zapolnili praznino v našem kraju. Tako sem prišel do ideje, da bi ustanovili pevski zbor vinogradnikov. To sem začutil tedaj, ko smo po predavanju, na katerem smo bili zbrani vinogradniki Mirnske doline, ob mesečini zapeli pesmi, ki so mi potem še dolgo donele v glavi. Takoj sem začel z zbiranjem članov in se dogovarjal z zborovodjem Venčeslavom Zadravcem. Že 21. septembra 1997 smo pri meni v Kovačevem hribu imeli občni zbor.

Uresničili ste veselje do petja in druženja; kako pa je bilo s prireditvijo S PESMIJO NA VESELO GORO?

Že zelo zgodaj sem spoznal, da mora vsak pevski zbor imeti osrednjo prireditev, s katero krepi razpoznavnost; predlagal sem, naj bo to srečanje več zborov, prireditev pa smo poimenovali S PESMIJO NA VESELO GORO, saj smo največkrat za graščino imeli pevska srečanja. Na ta zbor me veže veliko lepih spominov, saj imam rad oboje, petje in druženje, hkrati pa sem bil vesel, ker se je v domačem kraju nekaj dogajalo.

Kot da niste bili zadovoljni samo z moškimi glasovi, ste postali pobudnik in predsednik še Mešanega pevskega zbora DU Šentrupert.

Moram povedati, da je bila zamisel o ustanovitvi Mešanega pevskega zbora upokojencev Šentrupert živa že pred ustanovitvijo Vinogradniškega pevskega zbora. Hotel sem biti le pobudnik, predsedstvo zbora pa naj bi sprejel mlajši član Društva upokojencev. A ker so me vsi poznali že od prej, so me prepričali, da sem tudi tokrat prevzel predsedstvo. Preden sem o nameri širše spregovoril, sem že veliko prej zbiral potencialne kandidate in sem jih spraševal, ali bi se strinjali z ustanovitvijo še enega zbora v naši mladi občini.

Vedeli ste, da zbor lahko napreduje le z redno vadbo; da bi bila le-ta kar najbolj kvalitetna, ste povabili k sodelovanju poznano zborovodkinjo Duško Lah Peček; ali ona predlaga, katere pesmi boste peli – ali pri odločitvi sodelujete tudi pevci?

Gospa Duška Lah Peček vodi pevski zbor od vsega začetka. Zborovodkinja ima veliko razumevanja in potrpljenja pri vodenju zbora, v katerem je večina starejših od 65 let, pa z majhnimi izkušnjami v zborovskem petju. Zato tudi pri izbiri v večini odloča zborovodkinja, nekaj pa tudi pevci.

Zanimivo je bilo – ne samo poslušati, pač pa tudi gledati – ko ste se ob kulturnem prazniku predstavili občinstvu. Ali prav domnevam, da je bil za nekatere pevce to tudi prvi javni nastop v življenju?

Mislim, da je bilo kar polovica takih pevcev, ki so prvič nastopali pred širšim občinstvom. Ker so navdušeno peli, se mi zdi, da niso imeli pretirane treme in so uspešno nastopili.

V zboru nastopa kar nekaj zakoncev; verjetno je to še posebej dobro, ker je domače prepevanje že vaja za nastop.

Res je kar precej zakonskih parov, zato tudi na vajah večkrat slišim, ko se zakonca pogovarjata: To bova pa še doma morala vaditi. Prav gotovo tudi domače petje lahko veliko pripomore k boljšemu nastopu.

Za vami je že kar nekaj uspešnih nastopov; obudiva jih!

Res je kar nekaj prireditev, na katerih je tudi naš zbor sodeloval: Dom starejših občanov v Šmarjeti, Gregorjev sejem na Veseli Gori, Občni zbor DU Šentrupert, S pesmijo na Veselo Goro, Srečanje DU Šentrupert v Kovačevem hribu, Širje letni časi na Trebelnem, Regijska revija DU Dolenjske in Bele krajine v Šentjerneju, Sodelovanje na prireditvi na Mirni – Na Mirno – z ljubeznijo, seveda pa nam je vsem nastopajočim najbolj živ spomin na samostojni koncert v Šentrupertu Štirje letni časi.

So poletni meseci namenjeni samo za sprostitev – ali pa se že pripravljate za jesen?

Med počitnicami nismo imeli vaj, vendar se bodo že v teh dneh začele vaje za novo sezono.

V pevskem zboru sodeluje že poznana ljudska pesnica TILKA GORENC, ki je kronistka vsem najvažnejšim dogodkom v kraju; prav je, da obudiva njeno pesem:

NAJ ŽIVI PESEM

Pred dobrim letom dni
smo se zbrali starejši Šentruperčani.
Radi domače pesmi bi prepevali,
jih za nove rodove ohranili.

Seveda brez predsednika ne gre,
pa tudi brez pevovodje ne.
Kmalu dogovorjeno je bilo,
potem pa vztrajno z vajami pričeli smo.

Uglasiti starejše je težko,
glasovi nas več tako ne ubogajo.
Zato pojemo našim letom primerno,
tudi kritike sprejemamo temu zmerno.

V mlajšem obdobju nismo vadili tako,
za vaško družbo je kmalu dobro bilo.
Note pa zahtevajo veliko vaj,
nimamo pa tistih pravih pevskih znanj.

Težko je uskladiti zbor,
mi, starejši, rabimo večji napor.
Radi pa bi spodbudili mlade s pesmijo,
da bi jo še naprej prepevali z ljubeznijo!

Kdaj pa bo spet samostojni koncert?

Ker smo letos imeli samostojni koncert ob kulturnem prazniku, predvidevam, da bo naslednji koncert kmalu po novem letu.

Ob množici pesmi, ki jih že znate uglašeno zapeti, je prav gotovo kakšna, ki vam je še posebej pri srcu, kajne?

Vse pesmi so lepe, vsaka pesem se nanaša ne neko sporočilo, res pa je, da se kakšna pesem še posebej dotakne srca. Takšna je pesem Štirje letni časi; v njej začutiš neko vznemirjenje, spominja na minulo obdobje, ki je bilo čustveno bogato, hkrati pa tudi težavno.

Naj vas pesem še dolgo druži!

Jože Zupan

MEDIJSKI SPONZOR PRIREDITEV V ŠENTRUPERTU —

spletni portal o narodno-zabavni glasbi Narodnjak.si - praznuje 5-letnico delovanja

Spletni portal Narodnjak.si, medijski sponzor prireditev z narodno-zabavnimi izvajalci v Šentrupertu, letos praznuje 5-letnico obstoja. Obletnico bodo obeležili na velikem koncertu, ki bo v petek, 14. oktobra 2011, ob 20. uri v Športni dvorani Marof Novo mesto. V živo se bo predstavilo kar 15 narodno-zabavnih izvajalcev: Modrijani, Mladi Dolenjci, Novi spomini, Akordi, Mitja kvintet, Navihanke, Naveza, Vikend, Gadi, Donačka, Petka, Unikat, Krjavelj in Zlatko Dobrič ter Harmonikarski orkester Pustotnik (Slovenija ima talent). Prav za to priložnost se bodo po več kot 10 letih zbrali člani dolenjskega Ansambla Poljub.

Več informacij o koncertu na www.narodnjak.si.

Marko Gorenc

OBČINSKI PIHALNI ORKESTER SV. RUPERTA NA FESTIVALU V FRANCIJI

Občinski pihalni orkester sv. Ruperta je sredi junija gostoval na 25. F.I.M.U., mednarodnem festivalu univerzitetne glasbe, v Franciji. V soboto zvečer so nastopili v La Maison du Peuple, v nedeljo popoldne pa v atriju Centre de congres. V programu je bilo nekaj slovenskih del, tudi noviteta za sekstet klarinetov in pihalni orkester Il Duelo Aleša Makovca, in pa Na svoji zemlji, iz katerega so izvajali prvi stavek kot uvodni stavek v koncert.

Na festival so se začeli pripravljati januarja, tik pred njim pa so imeli vajo tudi po štirikrat tedensko.

univ. dipl. lit. komp. in nov. **Petra Krnc,**
zadolžena na Občini Šentrupert za odnose z javnostjo

SLOVENSKE SLIKANICE ZA OTROKE SVETA S ŠOLE DR. PAVLA LUNAČKA GOSTUJEJO NA PIKINEM FESTIVALU V VELENJU

Osnovna šola dr. Pavla Lunačka je že nekajkrat sodelovala na Pikinem festivalu v Velenju; tokrat so si velenjski entuziasti zaželeli, da bi razstavili del zbirke Slovenske slikanice za otroke sveta, še posebej, ker je osrednji poudarek različnim jezikom sveta. Slikanice bodo na razstavi dober teden; 'oropane' vitrine pa kažejo, kako bi bilo dolgočasno, če bi vseskozi tako ostalo. Na srečo bodo po tednu dni slikanice spet v zavetju domače šole.

J. Z.

Ženski pevski zbor Šentrupert vabi nove članice, da se nam pridružijo na naših vajah. Vabljene predvsem altistke, ki imajo že nekaj izkušenj z branjem notne partiture, oziroma so obiskovale glasbeno šolo.

Pridružite se nam lahko v petek, 30. septembra 2011, ob 18.45 v prostorih OŠ dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu.

VAŠKI PEVCI IZ ŠENTRUPERTA V KAMNIKU

Skupine ali društva svoje letno delo prikažejo na revijah, srečanjih in podobno. Tovrstnih srečanj se redno udeležujejo tudi Vaški pevci KD Mavrica Šentrupert. Letos so nastopili na območnem srečanju v petek, 9. septembra 2011 v Kamniku, na glavnem trgu, v okviru 41. dnevov narodnih noš v organizaciji Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Kamnik.

Imeli so navdušujoč nastop, zato iskrene čestitke!

SEBASTJAN POPELAR PONOVNO RAZSTAVLJA V OBČINI ŠENTRUPERT

»*Dolina poleg kulture, marljivih ljudi, sonca in kapljice premore tudi očarljiva jutra, kljub pogosti megli. Ko sem jo začel opazovati, me je prevzela. Prav igra sončnih žarkov in megle naredi pokrajino bogatejšo, mogoče skrivnostnejšo za tujca, skratka, še lepšo! Kot da bi se spremenila v oder, na katerem bije tiha, vendar dramatična bitka med svetlobo in temo in atomi megle.*« Tako je svoje misli o Mirnski dolini povzel Sebastjan Popelar ob odprtju lanskoletne razstave z naslovom Vroče teme, zavite v megle Mirnske doline - pod Simončičevim toplarjem na Bistrici pri Šentrupertu, edinim slovenskim spomeniško zaščitenim kozolcem.

Pečat razstavi je dal tudi prof. dr. Marko Marin, ki je že nekajkrat laskavo predstavil likovne umetnine Sebastjana Popelarja.

Razstava je bila na ogled še v Kulturnem domu Šentrupert, v Kulturnem centru Janeza Trdine, v Barbovi graščini na Veseli Gori, nazadnje pa je z njo gostil na gradu v Sevnici. To še zdaleč niso edina njegova dela, saj je v svojih 12 letih umetniške poti ustvarjal na področju slikarstva, fotografije in izdelovanja mozaikov.

Sebastjan Popelar živi in ustvarja v Zgornjih Mladetičah pri Tržišču.

Avtor je svojo umetniško pot javnosti predstavil na 14 samostojnih in 11 skupnih razstavah po Sloveniji. Navdušuje ga tudi fotografija, saj se je leta 2003 predstavil kot fotograf, že več let pa z objektivom lovi lepote naše doline. Leta 2003 je uprizoril gledališko predstavo Preobrazba, njegov umetniški duh pa ga je navdušil tudi za ustvarjanje iz keramike. Prav z mozaiki velikokrat popestri družabne dogodke.

Njegova nit se tako prepleta v slikarstvu, fotografiji, mozaikih in drugem ustvarjanju.

Ob vseh njegovih delih smo priča zanimivim idejam, predanosti delu in predvsem natančnosti, kar vsakodnevno »preliva« s svojih misli na papir ali platno.

Kot umetnik, ki nenehno nekaj preizkuša in raziskuje, se je Sebastjan Popelar v začetku letošnjega leta z zanimanjem prijavil na javni razpis za izbor ustvarjalca - umetniškega gosta na gradu Sevnica v letu 2011, »Gostolenje ustvarjanja in umetnosti«. V prijavi za razpis je podal številne predloge za kulturno umetniško obogatitev dogajanja na gradu Sevnica, kot so npr. dobrodelne dražbe umetniških del, tržnica unikatnih izdelkov, tržnica starin, umetniške delavnice za najmlajše, razpisovanje natečajev, premierne predstavitve del, itd. Na podlagi javnega razpisa so izbrali njega. Sebastjan Popelar je z izborom v letu 2011 postal t. i. kulturni ambasador, kar je čast za kulturnega ustvarjalca in nagrada za njegovo kulturno delo. KŠTM Sevnica mu je nato omogočil splošno promocijo njegovega opusa in celoletno samostojno razstavo del v Galeriji gradu Sevnica.

Retrospektivna enoletna razstava, kot jo je poimenoval Popelar, bo na ogled vse do 15. februarja 2012 v Stari galeriji na gradu Sevnica. Avtor na ogled ponuja izbrana dela 12- letnega ustvarjanja, premierno pa razstavlja tudi unikatno poslikane stenske ure ter mozaike, umeščene v mize.

Poletje se je poslovilo, prihaja jesen in z njo tudi že 12. tradicionalna Steklasova pohodna pot po obronkih Občine Šentrupert. Letos bo prvič pri tem projektu sodeloval tudi Sebastjan Popelar s svojima dvema razstavama ob poti. Prvo, Opletene vrbe v Prapročah, si boste lahko ogledali v cerkvi sv. Barbare na Okrogu, drugi slikarski sklop, z naslovom Vroče teme, zavite v megle Mirnske doline, pa bo na ogled na Površnici na Homu, blizu Nebes. Vredno si je vzeti čas, postati trenutek ali dva, zadihati s polnimi pljuči in zajeti vsaj kanček umetniškega duha ob pogledu na slike.

Sebastjan Popelar ustvarja s srcem in z dušo iz dneva v dan. Njegova umetniška pot se razvija skozi leta, kjer je bila potrebna vztrajnost in popolna predanost umetnosti. Ob pogledu na njegova dela je moč opaziti, da pri svojem delu skuša zajeti prav vse, kar mnogi sicer vidijo, a jim to ne pomeni veliko. Prav zato imajo njegova dela še poseben čar in vrednost.

Avtor vedno znova ponavlja: »*Če na koncu z delom nisi zadovoljen, »stvar« nima vrednosti.*« Tega načela se še kako drži!

Ana Zgonc

Občina Šentrupert vabi v petek, 7. oktobra 2011, ob 18. uri v Galerijo OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert na zanimivi predavanji

dr. Jožeta Ramovša PROGRAMI ZA KAKOVOSTNO IN ZDRAVO STARANJE V OBČINI ter dr. Božidarja Voljča STAROSTI PRIJAZNE OBČINE.

S skupnimi prizadevanji bomo ustvarili kakovostno starost, zato prisrčno vabljeni!

Rupert Gole, župan

Novice od tod in drugod

SKUPAJ DO SAMOSTOJNOSTI — DOLENJSKA 1991

V Dolenjskem muzeju Novo mesto je ob 20-letnici Republike Slovenije na ogled razstava Skupaj do samostojnosti – Dolenjska 1991, s katero želimo obuditi spomin na obrambo samostojnosti naše domovine na območju Dolenjske med desetdnevno vojno, ter približati dogodke širši javnosti, še zlasti mladim, rojenim po letu 1991.

Razstava prikazuje, da smo na Dolenjskem vsi skupaj pripomogli k zaustavitvi zvezne jugoslovanske armade in uspešno obranili samostojnost naše domovine. Takratni dogodki so predstavljeni z izvirnimi predmeti, ki jih pojasnjujejo in osvetljujejo fotografije, pisni dokumenti, filmski posnetki in izbrana likovna dela Janka Orača.

Eden izmed vhodov v Vojaško skladišče na Puščavi. Pogled proti skladiščnim objektom. 1. julij 1991. Foto: Marjan Ciglič. Muzej novejše zgodovine Slovenije.

Na 26 panojih je prikazan preplet vojaško-policijskih dogodkov s civilnim življenjem v dolenjskih krajih. Še posebej velja opozoriti na Medvedjek, kjer je bila zaustavljena kolona bojno oklepnih vozil (BOV) JLA. Potek dogodkov je predstavljen s predmeti, z opisi in s fotografijami na treh panojih ter s filmskimi posnetki. Dogajanje okoli Vojaškega skladišča na Puščavi je opisano na dveh panojih ter prikazano s filmskimi posnetki. Slednji prikazujejo delovanje gasilskih društev, tudi lokalnih, in enot civilne zaščite takratnih občin Trebnje in Sevnica pri varovanju in zaščiti okolja ter prebivalstva na območju tega skladišča.

Pri zbiranju gradiva za razstavo smo sodelovali s številnimi posamezniki in z nekaterimi ustanovami, za kar se jim zahvaljujemo. Gradivo pa v muzeju še vedno zbiramo. Ob razstavi je izšla tudi publikacija s podrobnejšim opisom dogodkov in seznamom razstavljenega gradiva. Razstava bo na ogled do 1. novembra 2011.

Marjeta Bregar, soavtorica razstave

Pogled na razstavo. Foto Branko Babič.

OKTOBER — MESEC VARSTVA PRED POŽAROM
DIMNIŠKI POŽARI

Kaj lahko storite, da do dimniškega požara ne bo prišlo?

- Vgradite kurilno napravo in dimnik z ustreznimi tehničnimi lastnostmi skladno z navodili proizvajalca oz. predpisi;
- pri postavitvi kurilne naprave in dimnika upoštevajte zahtevane odmike od gorljivih snovi;
- tla in stene okoli kurilne naprave morajo biti iz negorljivih materialov;
- kurilna naprava naj bo glede na vrsto goriva priključena na ustrezen dimnik;
- če kurite z drvmi, za kurjenje uporabljajte suh les;
- v kurilni napravi nikoli ne zažigajte kartona, dekorativnega papirja, robčkov ali novoletnih jelk - goreči delci se dvignejo v dimnik in lahko vžgejo obloge;
- podstrešje naj bo pospravljeno, v bližini dimnika ne hranite stvari, ki lahko zagorijo;
- kurilna naprava in z njo povezani dimni vodi, zračniki, pomožne naprave naj bodo redno pregledani in čiščeni (skladno s predpisi, ki urejajo dimnikarsko službo in so objavljeni na spletni strani dimnikarska dejavnost).

Kako ukrepati, če pride do dimniškega požara?

- ob požaru takoj pokličite številko 112 (regijski center za obveščanje) in sporočite potrebne podatke;
- o požaru obvestite vse stanovalce (sosede); vsi stanovalci in živali morajo zapustiti stanovanje, saj je nevarnost za nastanek strupenega ogljikovega monoksida zelo velika;
- če je v prostoru dim, vanj ne vstopajte;
- gasilcem omogočite dostop;
- odstranite vse gorljive predmete iz bližine dimnika;
- ognja v dimniku nikoli ne gasite z vodo, saj je to zelo nevarno. Voda ob razbeljenih stenah dimnika se namreč upari in poveča svojo prostornino, zaradi česar lahko dimnik eksplodira. (Pri zlitju samo enega litra vode v dimnik nastane 1700 litrov pare. Dimnik ne zdrži tega pritiska in lahko pride do njegove porušitve.);
- ne odpirajte dimniških vratc;
- če je prišlo do dimniškega požara, v kurilni napravi ne kurite;
- po požaru nadzirajte temperaturo zunanje stene dimnika vsaj še 2 ali 3 ure;
- po požaru mora dimnikar pregledati dimnik v celoti, saj je velika verjetnost, da je požar pustil posledice na tuljavah ali stenah dimnika.

KLIC V SILI 112

KO KLIČETE NA ŠTEVILKO 112, POVEJTE:

- **KDO** kliče?
- **KAJ** se je zgodilo?
- **KJE** se je zgodilo?
- **KDAJ** se je zgodilo?
- **KOLIKO** je ponesrečencev?
- Kakšne so **POŠKODBE**?
- Kakšne so **OKOLIŠČINE** na kraju nesreče (požar, nevarne snovi, poškodovane plinovodne ali druge napeljave...)?
- Kakšno **POMOČ** potrebujete?

GASILSKA ZVEZA TREBNJE

UPRAVNA ENOTA …

ZAKON O MOTORNIH VOZILIH — OBVESTILO O BISTVENIH NOVOSTIH

Obveščamo, da se je s 1. 7. 2011 pričel uporabljati **novi Zakon o motornih vozilih**, ki je objavljen v Uradnem listu RS, št. 106/2010 in na področju registracije vozil prinaša naslednje bistvene novosti.

- ponovno se uvaja uvedba **obvezne odjave vozila pri vsaki spremembi lastništva registriranega vozila in** istočasno vpis novega lastnika vozila v evidenco registriranih vozil;
- **ukinja se overitev podpisov fizičnih oseb ob spremembi lastništva vozila** in se uvaja le ugotovitev identitete fizičnih oseb (kupca in prodajalca) pri registracijski organizaciji;
- pogoj za registracijo vozil za javni prevoz potnikov je tudi dokazilo o zavarovanju potnikov;
- ob registraciji ali podaljšanju veljavnosti prometnega dovoljenja mora imeti lastnik motornega vozila veljavno vozniško dovoljenje, sicer mora lastnik pri registracijski organizaciji obvezno **določiti uporabnika motornega vozila**, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za to kategorijo vozila, ob prisotnosti obeh. Uporabnika vozila je potrebno določiti tudi tedaj, ko je lastnik vozila lizingodajalec, otrok ali mladoletna oseba oziroma polnoletna oseba, ki nima vozniškega dovoljenja za vozilo, ki se registrira.
- zakon predvideva **posebne registrske tablice za starodobna vozila**, ki se pričnejo uporabljati 4. 2. 2013;
- starodobnik, traktor in traktorski priklopnik se lahko registrira brez priloženih dokazil o izvoru in lastništvu vozila, če je bil na ozemlju Republike Slovenije pred 1. majem 2004, ter bivalni priklopnik, izdelan pred 1. januarjem 1998, če lastništvo vozila ni sporno.
- od **1. 1. 2012 bodo upravne enote pristojne za izrekanje glob** ob poteku veljavnosti prometnega dovoljenja več kot 30 dni, nastanka spremembe lastništva po poteku 15 dni, prenehanja veljavnosti zavarovalne pogodbe.
- zakon ukinja začasno registracijo vozil.

Več informacij o novostih si lahko preberete na spletni strani Javne agencije RS za varnost prometa: http://www.avp-rs.si.

JESEN V GALERIJI LIKOVNIH SAMORASTNIKOV TREBNJE

Galerija likovnih samorastnikov Trebnje načrtuje v jesenskem času bogato paleto dogodkov in prireditev:

Okrogla miza **Muzeji in spomin**
27. septembra ob 18. uri

Kulturna dediščina sooblikuje posameznikovo lokalno in nacionalno identiteto. Zbirke dediščinskih ustanov predstavljajo pričevanje o skupnosti, v kateri je dediščina nastala. ICOM se v svoji temi za leto 2011 Muzeji in spomin ne sprašuje samo o interpretaciji dediščine skozi prizmo individualnega, kolektivnega in zgodovinskega spomina, ampak spodbuja tudi k razmisleku o pomenu kulturne dediščine in njenem prispevku h kakovosti življenja in identitete skupnosti, v kateri se nahaja.

Z razmišljanji o dediščini smo začeli že z marčevskim predavanjem Helene Rožman z naslovom Kaj je kulturna dediščina, nadaljevali z mag. Dušanom Štepcem in mag. Tanjo Mesojedec na predavanju Kako ravnati s kulturno dediščino, razmišljanje pa bomo sklenili z okroglo mizo Muzeji in spomin. Z njo želimo približati posamezniku dediščinske vrednote. S predstavniki javnih institucij in zasebne sfere bomo odkrivali pomen ohranjanja in varovanja dediščine, kakšno vrednost in potenciale skriva za lokalno okolje ter kdo in kako lahko prispevamo k njeni prepoznavnosti. Predstavili bomo mnenja in izzive, s katerimi se srečujejo predstavniki institucij in posamezniki, ki z dediščino živijo, jo proučujejo in zanjo skrbijo, ter ugotavljali, kako premoščati ovire, ki jih dediščina in njeno ohranjanje predstavljata za nosilce in lastnike.

Delavnica **Slikanje na steklo z oljnimi barvami**
6. oktobra 2011 ob 17. uri

Delavnico, ki bo trajala 8 ur in bo potekala v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje in na CIK Trebnje, bo vodila slikarka in kiparka Darja Lovak z bogatimi izkušnjami na področju slikanja na steklo. Pod njenim vodstvom bodo udeleženci osvajali spretnost slikanja na steklo, posebnosti tehnike - slikanje negativne podobe na steklo. Delavnica se bo zaključila z odprtjem razstave na delavnici nastalih likovnih del; le-to bo **10. novembra 2011 ob 18. uri** v avli CIK Trebnje.

Informacije in prijave:
Galerija likovnih samorastnikov Trebnje,
07/ 34 82 106, galerija@ciktrebnje.si.
Prijave zbiramo do 30. septembra 2011.

Predstavitev diplomskega dela diplomantke Filozofske fakultete Mojce Ramovš z naslovom **»Šent Rupert, prijazno letovališče«. Identitete in turizem v Mirnski dolini s poudarkom na Občini Šentrupert - 12. oktobra 2011 ob 18. uri**

Dogodek poteka v sklopu rednih mesečnih aktivnosti galerije, ki so namenjene predstavitvi akademskih dosežkov, zapisov in nalog prebivalcev našega okolja.

Odprtje razstave, ki jo Galerija likovnih samorastnikov Trebnje organizira v sodelovanju z **Muzejem naivne in marginalne umetnosti iz Jagodine v Srbiji - 20. oktobra 2011 ob 18. uri**.

Na razstavi bo Muzej naivne in marginalne umetnosti predstavil izbor del iz njihove zbirke. Razstava je nadaljevanje medkulturnih izmenjav razstav, ki jih je Galerija likovnih samorastnikov Trebnje pričela v letu 2010, ko je izbor del v Trebnjem predstavila hrvaška Galerija Mirko Virius. V okviru izmenjave bo Galerija likovnih samorastnikov Trebnje izbor del slovenskih avtorjev predstavila v Jagodini konec leta 2011.

Vljudno vabljeni.

Andrejka Vabič Nose

KNJIŽNICA Pavla Golie

USTVARJALNO POLETJE V KNJIŽNICI ŠENTRUPERT

Ustvarjalne delavnice, ki jih med poletnimi počitnicami organiziramo v Knjižnici Pavla Golie Trebnje, privabljajo na počitniško ustvarjanje vse več otrok. Prvič so se mladi ustvarjalci v Krajevni knjižnici Šentrupert pridružili knjižničarkama Tatjani Arih in Betki Vovko Ozimek 27. julija. Naslov delavnic je bil pomenljiv – Poletje v školjki. Druge delavnice so na temo »prostovoljstvo« potekale v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine 23. avgusta 2011. Delavnice smo istočasno izvajali tudi na vseh ostalih enotah naše knjižnice.

V juliju smo ustvarjali morske izdelke. Izdelali smo risbice v tehniki frotaž, kar pomeni kopiranje reliefnih struktur na papir. Nastale so zelo zanimive risbe z motivom morskih živali. Lončke za svinčnike smo okrasili s školjkami, kamenčki in z mivko. Iz papirja smo izdelovali pikapolonice in pri tem uporabljali odpadne rolice in šeleshamer, na koncu smo jim nalepili še velike zvedave oči. Kratkočasili smo se z raznimi igrami, odvečno energijo pa sprostili z igranjem nogometa. Seveda smo prebrali tudi zanimivo pravljico in rešili marsikatero zagonetno uganko.

Avgusta smo se ukvarjali z ribištvom in ribolovom. Peš smo se podali do ribogojnice Možina, kjer so nam razložili vse o gojenju rib. Otroci so nahranili ribe, nato pa so jih lovili kar z mrežo. Ko smo se vračali v knjižnico, smo v gozdu nabrali palice in jih kasneje uporabili za izdelavo ribiške palice. Manjkale so nam še ribe, ki smo jih izdelali iz filca, in tekmovanje v lovljenju rib se je začelo - kar v knjižnici. Za zaključek smo oblikovali še lokvanje iz papirja in jih odnesli domov za okrasitev ribnikov.

Tako se tudi v trebanjski knjižnici poslavljamo od brezskrbnega ustvarjalnega poletja in zakorakali smo v delovno jesen. Otroke že v septembru **vabimo v svet pravljic,** oktobra pa vas čaka **Jurček s svojim nahrbtnikom,** polnim novih, še nedoživetih zgodb.

Odrasli pa se dobimo 21. septembra 2011 v Kulturnem domu Šentrupert, kjer nam bo novinarka, raziskovalka, predvsem pa vodja projekta Skupaj za zdravje človeka in narave **Sanja Lončar predstavila resnice in zmote o kandidi in osteoporozi.**

V okviru Dnevov evropske kulturne dediščine, katerih tema je letos »prostovoljstvo«, bomo 28. septembra v sodelovanju s Turističnim društvom Šentrupert udarniško polepšali spomenik borcem v bližini knjižnice. Vabljeni vsi prostovoljci iz Šentruperta! Čistilni akciji sledi druženje ob prigrizku in čaju. Vabljeni!

Irena Zadel, Knjižnica Pavla Golie Trebnje

KRAJEVNA KNJIŽNICA ŠENTRUPERT

vabi na skupno udarniško druženje ob Dnevih evropske kulturne dediščine 2011

Evropska kulturna dediščina in prostovoljstvo

Dobimo se pred Krajevno knjižnico v Šentrupertu, 28. septembra 2011, ob 15.00.

Skupaj bomo počistili vaški trg (spomenik kulturnega pomena) in okolico knjižnice.

Konec druženja si bomo popestrili s prigrizkom in čajem.

Prireditev organizira

KNJIŽNICA Pavla Golie

Več informacij dobite na tel. številki: 07/ 34 82 110 (Patricija Tratar)

NASLEDNJA ŠTEVILKA BO IZŠLA **21. DECEMBRA**; ZADNJI ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE **2. DECEMBRA 2011**. PRISPEVKE POŠILJAJTE NA ELEKTRONSKI NASLOV: **glasilo@sentrupert.si**; VSE FOTOGRAFIJE PA NA ELEKTRONSKI NASLOV: **joze.pavlic2@siol.net**. Uredniški odbor si pridružuje pravico do krajšanja nenaročenih prispevkov. Nenaročeni prispevki o dogodkih in ljudeh ... naj bodo dolgi do 1500 znakov s presledki in k posameznemu dogodku največ dve fotografiji!

ŠentRUPERT

GLASILO OBČINE ŠENTRUPERT • LETO: XIII/3 • jesen 2011 • USTANOVITELJICA: OBČINA ŠENTRUPERT - zanjo: **RUPERT GOLE** • UREDNIŠKI ODBOR: ***Jože Zupan***, urednik, ; člani: ***Jože Brečko, Janja Jerovšek, Petra Krnc***, ***Mojca Ramovš***; zunanji sodelavec: ***dr. Jože Uhan*** • OBLIKOVANJE IN PRELOM: ***Jože Pavlič*** • TISK: ***Grafika Pavlič Jože, s. p.*** • Glasilo izhaja štirikrat letno • Naklada: 1150 izvodov • Glasilo je za občane Občine Šentrupert brezplačno •